

ROMAAN

N° 9

SISU:

Sven Elvestad: Kullikisa.
Pedro Maria Barrera: Kas pean naise
wõima?
A. P. Tshehhow: Kohtueelne õõ.
Neeprite mõtted.
Renato Fucini: Hull.
A. Zeretelli: Sääsk ja kärbes.
Andres Silla: Wastolud.
Avefis Aharonean: Wangis.
Kroaati rahwalaul: Kus peab suudlema.
Manfred Kyber: Enne päiksetõusu.
Manuel del Palacio: Wiinapuu ja kuusk.
Roda Roda: Inimene.
Einar Hjörleifsson: Wäike-Hvammur.
Justin Huntly Mc. Carthy: Kui mina kunin-
gas oleksin!

KIRJASTUS-ARENG-TALLINN 1923.

Kaubamaja Esto-Muusika

Tallinn, Lai tän. 34

- - Kõnetraat 10-24 - -

Noodid ja nende kirjastus. Tšiwklawerid, pianinod, muusikariistad ja nende osad.

Ainuesitused Eestis:

C. BECHSTEIN, Berliinis, tšiwklawerid ja pianinod. - - - JUL. HEINR. ZIMMERMANN, Leipzgis, muusikariistad. Ühendatud lawateoste kirjastajad (Drei Masken-Verlag), Berliinis, näitelawa kirjandus: ooper, operetid jne. Koollidele ja seltsidele hinnaalandus.

Kuuled, kallis, kust selle toreduse oled saanud ja mis asi see on?!

Olete aga kenad, lugesite ehk „Päewalehest“ ja „Eestist“, kus meile kõigile tuntud

„Sakala“

kuulutab, et 1923 aasta kewade uudiskaubad — FOX-TROTT ja teised —

mantlite, kostüümide ja pooljakkide tarwis kätte on tulnud. Läksin kohe ja ostsin omale uue fantasii-kostüümiriide. Minule see meeldis ja ma näen, et ka teid kedagi ei hirmuta, waid ümberpöördukt — ofse huwitab. Tulen praegu sealt

Wana Posti tänaw 8,

et teie arwustust küolda, ja, tõele peab au andma, seal on alati nii mitmekesine walik ja meele järgi riided olnud, et tahtmata peab eneselt küsima: kust tema küll kaubad saab wõi tellib, aga ise-äralikud nad on?! — Teate sõbrannad! Teen teile ettepaneku: kui midagi soliid, huwitawat, ja hinnawäärtuslist soowite, siis astuge sinna sisse; kui mitte just ostma, siis waatama ainult endi uudishimu rahuldamiseks, sest praegu on ju hooaeg käes ja teie rahulduseks näidatakse seal kõik uudised ära.

Wõrukaela päewaraamat

Nüüd walendab wälk ja kõmised kõu,
sest igamees mõtab nüüd koftu jõu,
et wastast wäärata, lüüa.
Waat' igamees tahab nüüd olla tart —
ja kuigi ta mõistusel toeks on kart —
ei — riigipirukat jüüa!

Seepärast siis sõimusõda on hoos:
ses suhtes kõik mehed on ühestoos
ja ajawad — lobajuttu.
Ja kõigil on tuline, püha püüd,
et saaks aga kõrgesse lotta nüüd
kõik tuliseil jalul ja ruttu!

Ma aga seisn ja wangutan pead,
ei sõnadest tulla wõi palju head —
sest sõimu on kuulda kole.
Eks jeda me näinud ju ammugi,
ei kära aita meid sammugi,
kui t e g u s i d näha ei ole!

Kui waated pole ühised,
kõik sõnad siis on tühised.

Kus meestel sihiks omakasu
ja ainult tubli, hea kasu,
ei töö seal ilal wilja kanna,
ei isamaale kasu anna!

Delbasse, et tühja juttu
ajawat meil ruttu, ruttu —
ainult naised.
Aga ei. Me ajalehed
ja ka meie tähtsad mehed
on ses suhtes päris — paised!

Sullemad kui wanad naised!
üksteist kiruwad,
üksteist niruwad —
asja ees, ei asja taga —
suure suu ja lobinaga!

End suureks ninaks mõni peab,
ehk küll ta wäga wähe teab,
kuid toimetaja tiitwa all
ta kuulsus kasvab kõrinal.
Ja sõpru — neid on palju tal,
kes kiidufäral kumedal
on teda ülistama walmis
nii proosas kui ka tenas salmis.
Sest manus manum lavat — nii
ju ütleb keegi õieti.
Kui kiidab mind,
siis kiidan sind —
see põhimõte maksab seal,
ja kuulsus kasvab pea peal!
Kuid asjatundjad head —
need raputawad pead!

Kui walimised läinud mööda,
kas saame siiski päha tööda,
mis wajab kallist kodumaa,
et lähets ta ju õitsema?
Me kuuleme küll palju sõnu,
kuid töö on siiski parem mõnu,
seepärast jätke jonn ja riid,
ja soe armastusejüid
teid kõiki ühte sidugu,
et kodumaa läeks õitsma ju!

Kõnetraat 17-54

MEESTERAHVA
RÄTSEPAÄRI

Kõnetraat 17-54

TALLINN

Rataskaevu tän. 14/4

M. ANDREESEN

TALLINN

Rataskaevu tän. 14/4

Teatab oma austatud tellijatele, et on kohale jõudnud kõik kewade ja suwe hooajaks tarwisminewad riided, Ulster kewadepalitu riided, Covercoat palituriided ja umbes 250 mtr. ülikonnariideid, nende seas riideid, mis sisaldawad kuni 50% siidi.

Daamide tuulettide spetsiaal-äri

J. SAAR

TALLINN

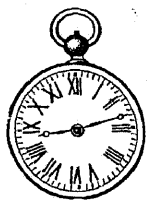
Narva maantee nr. 19

Alati suures valikus elegantsed daamide kleidid, kostüümid, mantlid, pluusid, kuued jne. valmis ja

tellimiste järgi

Pilutamine, plisseerimine, mantlite, kleitide, pluuside jne. iluikkimine spetsiaalmasinatel ja käsitsi

HINNAD VÄLJASPOOL VÕISTLUST

Maailmakuulsa wennad Junghansi ainnestaja Cestis
S. Martowitsch Tallinn, Wiru t. 24

Rõige suurem walik kuulsa mate Schweitsi wabrikute taskukelladest TAWANNES, WATCH, SEELAND, Cyma ETERNA jne. Wõrdlemata headuses kuulsa Speideli wabriku kõikfugu eht uustuld „DOUBLE“ kaupa. Müük suurel ja väikesel arwul. Wõtan tellimisi Junghansi kellade peale wabrikuhindadega. Rõik kellad müüakse wastutuslega dige käigu eest.

Kellaseppadele kõrged protsendid

Kirjastuse „ARENG“ ja ajakirja „ROMAN“ telefoni number on nüüd

26-46

ja Tallinna peapostkontoris on meil oma postkast

199

Kirjastus „ARENG“, Tallinn,
Niguliste tän. 16.

Neil päiwil ilmus trükist:

PEETER GRÜNFELDT:

„Minewikku jälgimas“

Ajakirjandusl. mälestused Eesti ärkamisajast.

Hind 80 marka

Kirjastus A.-S. „WARRAK“

Tallinnas, S. Tatari tän. 1. — Tartus,

Rüütli tän. 24-26.

Romaan

N° 9

Ilmuub igaks 1. ja 15. kuupäevaks.

1923

II aastakäik.

Kullikisa.

Norra kirjaniiku Ewen Elvestad'i romaan.

6

Peale selle olen teada saanud, et ta Barra surmawaenlane on. Niisugusel puhul on tarvis suurt osa küllma werd siitule- taks, nagu poleks midagi siindinud. — Nüüd pistab ta käe pahempoolseesse mant- litastusse. Olen kindel, et ta revolwori wõtab. Nüüd tuleb ta siia. Kas tahame te- maga kokku saada?"

"Weel mitte," wastas Näsbyrn Krag. "Nähtawasti läheb ta Barra juurde. Seifu- kord selgib alles pärast nende kokkusaamist ja jutuajamist."

"Kui nad ühinewad, siis on meil kolme taretawa waenlasega wõidelda," ütles dr. Peters.

"Ja kui nad ei ühine?"

"Siis on weel hulka kōrwalteid."

"Näituselks?"

Agent kehitas õlgu.

"Juut on Barra surmawaenlane," ütles ta. "Kui nad ei peaks kokku leppima, siis wõime juudi saatuse määramise Barra hoolde jätta."

Herrad lahkusid nüüd ruttu toast ja läksid ruumidesse, mis neile määratud. Sealt leidsid nad Jensi, Kragi lollu teenri, kes neid lahkesti naeratades ootas.

"Mul on sinu jaoks ülesanne," ütles Krag.

"Ülesanne?" küsis Jens lollu näoga.

"See küll," wastas detektiiv. "Kui üksi oleme, ei tarwitse ja rumala osa etendada."

Jens tõusis, ja ta loll näoilme muutus sil- mapilgul kawala poisil julgetks näoilmeks.

"See on hea," wastas ta. "Sest kui see weel kaua oleks kestnud, siis oleksite mu wõinud parem kohe hullumaija saada. Aga nüüd ütlege mulle, mis mul teha on?"

Kajufaga mees, juut Stefan, ühe suure riigi jalapolitsei wõimukandja, sammus wahe- ajal tõlla juurest majaukse juurde, kus ta kō- listas.

Neiu, kel walge tanu peas, awas ukse.

Agent ei palunud majaherra jutule saada, ei küsinud ka, kas see kodus on, waid ütles ainult:

"Soowin herra inseneriga kokku saada."

Nende sõnadega astus ta rahulikult kotta, kus ta kasuka pikkamisi seljast ära wõttis.

Tüdruk lasks enda ta kindla esinemise pä- rast segaselt teha ja ütles midagi, mis pidi tähendama, et majaherra kodus ei ole.

"Ta on kodus," wastas poliitseiagent, "ja teie kuulsite ju, et ma temaga soowin rääkida."

Tema keel oli kummaline segu Rootsi ja Norra keelest, kuhu hulka ta weel mõned Saksia keele raafud segas.

"Aga herra inseneril on palju tööd," jul- ges toatüdruk wastu waielda.

"See ei tee midagi. Mina ei wiida ta aega enam kui wiis minutit ja ei lahku majast enne, kui temaga olen kokku saanud."

"Keda tohin ma siis teatada?"

"Teie ei tarwitse mingisugust nime ütelda. Ütelge, keegi praegu wäljamaalt tulnud herra soowib temaga rääkida. Üks ta wanadest sõp- radeist, wõite juurde lisada. Ma ootan siin. Minge!"

Juudi hääl kajas käsuna, nii et tüdruk toast wiibimata lahkus.

Juut pani kasuka kōnksu otsa ja wõttis pa- rempoolsest taskust midagi. See oli revolwmer. Ta waatas, kas see laetud oli, ja pistis ta siis taskusse.

Suure peegli ees korraldas ta weibi oma

riideid. Ta oli õige tugew mees ja eriti ta must, siidpehme habe oli ilus.

Tüdruk tuli tagasi ja teatas, et herra insener teda tahtwat vastu võtta.

Ja saatis ta vestibiili.

Seal seisis Barra oma armsamas seisukorras, selg vastu ahju, käed seljapeal.

Juut läks ruttu tuppa ja jäi otse Barra ette seisma.

Kui see teda nägi, tahtis ta kella juurde ruttata, kuid juut takistas teda selle juures seega, et kae hoiatades üles tõstis.

„Teie osite kella, efs, insener Barra?“

Barra ei vastanud, vaid tunnistas juuti ükssilmil.

„See l on kell,“ ütles juut ja tähendas kella. „Aga Te teete hästi, kui Te ei katpu temale läheneda.“

Ta pani revolwori kõwasti lauale.

Barra ei liikunud paigast.

„Mina ei karda,“ ütles ta.

„Kui Teil seks küllalt põhjust oleks,“ oli juuti vastus.

Barra raputas pead.

„Teil ei olegi nõu mind tappa,“ ütles ta.

„Millest Te seda järeldate?“

„Oleks Teil see nõu olnud, siis oleksite ju koge maha lastnud.“

„Wõimalik. Ja seda olen ma ka pärast teatud sündmusriikast ööd Berliinis wandunud.“

„Ööl vastu 25. septembrit,“ tähendas Barra.

„Ja Teie ei ole seda weel mitte unustanud?“

„Mina ei unusta iial midagi.“

„Müüb on aga ajad muutunud. Teiste pärast ei lasse ma ennaft kättemaksust juhtida. Tulin Teiega kofkulepet saawutama.“

„Ja mulle näib, nagu oleks see enesest mõista, et niifugune kofkulepe saabub.“

„Jah.“

„Aga kui ma ei ütlen.“

„Teie teate siis, millest jutt on?“

„Tean.“

„Siis ei tarwitse ma enam Teie tähelspanu selle peale juhtidagi, mis sünnib, kui vastu hakate.“

„Neid ähwardusi olen kord juba kuulnud,“ wastas Barra. „Kui oleksite pool tundi waremalt tulnud, ei oleks ma Teiega enam rääkinud. Müüb on asi teine. Olen nõus waa- tama, kas Teiega kofkulepet jassan saawutada.“

Insener tähendas revolwri:

„Selle wõiksite taskusse panna.“

Juut aga tegi, nagu ei oleks seda kuulnudki.

„Millal saab mudel walmis,“ küsis ta.

„Kolme päewa pärast,“ wastas Barra.

„See on liig hilja. Kas ei wõi see weel täna walmis saada?“

„Wõimatu!“

„Aga ma pean selle weel täna saama. Siis peawad meie oma insenerid walmis te- gema. Teil on ju plaanid; nende abil on siis ka wõimalik mudelit walmis teha.“

„Plaanid on minu käes. Kuidas kujutate enesele õige minu seisukorda? Mõtelsge ometi, kui see wälja tuleb, et ma Teiega ühe waiba all olen, siis wõetakse mu wiibimata wangi. Mis kasu on mul siis äraandmisest?“

„Keegi ei saa seda teada. Kuidas üleand- mine sünnib, see jätke rahulikult minu ja Teie oma proua õe mureks.“

„Niifuguse kawa jaoks ei anna ma iial oma nõusolekut,“ wastas Barra.

„Mii ma seda ka ei ole arwanud.“

„Kuidas oli siis Teie kawatjus seda asja korraldada?“

„Ma w a r a s t a n Teilt Teie ülesleiduse,“ ütles agent terasuffele waadates. „Mudel sei- sab ju selle taga.“

„Aga sest üffest ei pääse keegi siise. Wõt- med on minu käes.“

Juut kehitas õlgu.

„Uff saab purustada,“ ütles ta.

Barra mõtles filmapiigu järele.

„Juhin Teie tähelspanu selle peale, et majas üks detektiiv wiidib.“

Juut naeratas.

„Browintji detektiiv,“ ütles ta põlglikult.

„Arge arwate teda alawäärtuslikeks. See wõib Teile kalliks maksma minna.“

„Mii siis, lepime kokku?“

„Ma pole Teiega weel midagi maha tei- nud. Näidake mulle oma paberid?“

Juut wõttis taskust hulga paberid.

Barra luges nad hoolikalt läbi.

„Hea küll,“ ütles ta, „ma näen, et Teil wõli on tegutseda, kuidas paremaks arwate. Ja jumma?“

Juut nimetas selle ja jättas:

„Ei enam ega wähem.“

„Millal wõib raha kätte saada?“

„Kui soowite, tunni pärast.“

„Hea küll; ja millal kawatsete wargust toi- me panna?“

„Juba täna õhtul.“

„Siis olen nõus,“ ütles Barra. „Aga ärge unustage, et ma warga, üks kõi kes ta on, kui talle juurde juhtun, maha lasen.“

Agent naeratas.

„Selleks annan Teile luba.“

16.

Sädaohlikud minutid.

Õtsetohe selle läbirääkimise järele lahkusid mõlemad herrad kojast ja läksid herradetuppa lähemaid läbirääkimisi pidama. Umbes pool tundi hiljem läksid Konstanza ja röövämblik kojast läbi ja kuulsid Barrat terasutse taga tööl olevat. Nii siis oli juubiga jutuajamine õige lühike olnud. Seft nad mõlemad olid jutukehvad mehed.

Juut oli wahemaal kadunud, tema töld tüh-jalt tagasi sõitnud.

Oma atendest olid Asbjörn Krag ja Dr. Peters teda teravasti filmitsenud.

Kuna nende arust juudi tagasitulek kaua aega võttis, oli Krag katsumud tuppa hiilida, mis koja kõrval seisis, et kuulda, mis toas räägiti. Aga toa ukse oli lukus, nii et ta tüh-jalt pidi tagasi tulema.

Wiimaks nägid nad, et ootawale kutjarile mingisugusel wiisil märku anti. Ta noogutas arusaawalt pead, kobis pufki ja lahkus õuest — ilma wõrjata.

Rahutult waatas Dr. Peters Kragile otja.

„Nii on nad ikkagi kokkuleppele jõudnud,“ ütles ta. „Abraham Telechow alias juut Stefan jääb majja kui insener Barra külasine.“

„Teiste sõnadega,“ wastas Asbjörn Krag, „Barra kahepoolne mäng saab nüüd selgets; tema petab Leid leidusega, Dr. Peters. Ja nüüd olete wiist ka selgusele jõudnud, et w i i b i m a t a peame tegutsema, kui ülesleidust ja raha, mis temale juba olete maksnud, weel tahate päästa.“

„Mõistan, ja jätan kõik Teie hoolde.“

„Õstotja oleme siis selgusele jõudnud,“ jät-kas Asbjörn Krag, „et Barra leidust käest ära ei taha anda.“

„Jah, enne walmisjaamist mitte.“

„Ja walmis wõib ta saada alles kolme päewa pärast. Kas need ei ole ta omad sõnad? Kuid mudeli wõiwad ometi Teie omad insenerid walmis teha, kui neil aga plaanid käes oleksid?“

„Seda peab oletama. Selle üle wõiks sõjawäe attache, kes asja tunneb, otsustada.“

„Ja millal tuleb tema leidust waatama?“ küsis detektiiv.

„Dieti oleks ta pidanud ju siin olemagi,“ wastas Dr. Peters. „Kuid teda peeti kinni. Waewalt jõuab ta enne homset, nii kella 12 paiku siia.“

„See on paha. Siis peame paraku ilma temata tegutsema.“

„On see tarwilik?“

„Dr. Mõikaua kui juut Stefan siin majas

wiibib, ei ole meie sekunditki julged ega kind-lad.“

„Siis olen Teiega täitsa ühel arwamisel. Mõte, et ta meie ligidal wiibib, on hirmus. Juba ta nime nimetamist kuuldes käib mul külm hoog kehast läbi.“

Asbjörn Krag võttis mantli selga.

Dr. Peters imestas.

„Kuhu lähete?“ küsis ta.

„Natukeseks jalutama“, wastas Krag.

„Siis on Teil mingisugune kawatsus?“

„Muidugi.“

„Kestab jalutuskaik kaua?“

„Umbes pool tundi“, wastas Krag ja nae-ratas kawalasti.

„Wean kihla, et Te majast kaugemale ei lähe“, tähendas Dr. Peters.

„Tõsi. Kuid tagasitulekul palun ma Teid oma tuppa appi.“

„Ei saa dieti aru.“

„Seda pole tarwis“, ütles detektiiv, „peaasi, kui minu näpunäiteid alati tähele pa-nete.“

Krag wiis agendi akna juurde ja ütles:

„Sellest aknast näeme tihnikut, eks?“

„Jah.“

„Segi päewal wõiksin siit aknast siisse ro-nida, ilma et seda keegi näeks.“

„Wõimalik; seft siia poole on harwa kelle-gil midagi asja.“

„Hea küll; kui ma nüüd lähen, siis tulen läbi metsa tagasi. Kümne minuti pärast olen jälle siin; siis wiisake mulle siit see siidindõr-kätte, et jälle nägematult tuppa jõuan.“

„Aa, nüüd mõistan. Teie tahate maja elanikud arwamisele jätta, nagu wiibiksite ja-lutuskaigul, kuna majas wiibite.“

„Nii see on.“

„Noh, nüüd saan aru.“

Asbjörn Krag walmistas minekule, kuid enne teeleminekut õpetas ta weel Jenssi, kui-das see ennast peab pidama. Wiimase wee-randtunni jookkul oli Jens olnud oma wäli-must muutmas; see sündis üllatawa karmuse-ga, nii et Dr. Peters imestades tähendas, wõidawat tunda, misjugu-seft koolist ta tulla.

Juhatused, mis Asbjörn Krag oma teen-rile andis, paistsid olevat ülitähtsad; seft nad wõrdlesid hoolega oma kellu. Nähtawasti pidi midagi sündima, mis ära rippus teatud kindlast ajast. Kui Krag teenri jumalaga jät-tis, ütles ta weel:

„Ära unusta, et minut warem wõi hiljem kõik wõib ära rikkuda.“

Wahel ajal oil Saksa agendi närwilikkus wahetpidamata kaswanud. Ta mõistis, et saatustraste filmapilt, milles otustataw samm pidi sündima, ligidal oli. Oles ta kuulnud

juttu, mida äraandlik insener saladusliku töö-
ra agendiga ajanud, ta närvilikkus oleks kaht-
lemata kahvatuseks muutunud. Sest juut oli
Barraga kofku rääkinud, et leibus meel sel õh-
tul warjatud warguse näol Saksja agendi
waenlaste kätte pidi minema.

Dr. Peters oli kõik Asbjörn Kragi hoolde
jättnud, ja et see kui detektiiv midagi awaldada
ei tahtnud, siis polnud tal Kragi kawatusete
üffitasjadest ka aimugi; aga niipalju teadis
ta, et Kragil nüüd kawatus oli kardetawat
mängu ette wõtta. Ja terawmeelne Jens pidi
ses mängus olema trumbiks.

Asbjörn Krag lahkus. Dr. Peter saa-
tis teda kuni ukse ette. Kõik see aeg kõnele-
sid nad õige kõwasti sellest, et Kragil tarwis
olla Dr. Hõsti juurde minna. See waene
mees et wõinud ju teada, et nemad inseneri
mõijas nii mugawa korteri olid leidnud.

Neid tähendusil kuulsid mitmed, ja kuna
nii Asbjörn Krag kui Dr. Peters weendumud
olid, et Barra neid oma muuskuritel lastis
walwata, siis oild nad ka kindlad, et insener
juba mõne minuti pärast teab, et Asbjörn
Krag Dr. Hõsti juurde läinud ja vähemalt
tund aega kodust ära on. Kui Krag, pikka-
misi sigarit suitsetades, teed mõbda edasi sam-
mus, nägi ta lihe afna eesriide taga liht nägu
ja kaht filma, mis talle terawalt järele wah-
tiisid.

See oli Rõõwämblik, kes seal seisis.

Mõbduis weerand tundi, ilma et mõijas
midagi oleks juhtunud. Igal pool walitjes
waitus ja midagi polnud, mis millegi eriskum-
malise juhtumise peale oleks tähendanud.

Insener Barra töötas alles leibuse kallal.
Saalis wiibisid Rõõwämblik ja Barra abi-
kaasa.

Nad sosisistasid oma kestel, ja Konstanza
näost oli näha, et ta ifka kartlitumaks läks.

"Wiimastel tundidel on ta täitsa muutu-
nud", sosisistas ta, "ja filmisheb mind tigebasti.
Ma et saa kõigest sellest enam aru."

Valentine, kes kõige pealt waadanud, et
äraandlik päewapilt kadunud, kutsus noort
prouat rahustada.

"Barra elab ainult oma tööle", ütles ta.
"Ta töötab kiiresti, et leibus walmitis saaks.
Homme ootab ta sõjawäe-saadikut, kes leibuse
enne honoraari maksimist peab läbi waatama."

Konstanza tahtis wastata, kuid parajasti
samal pilgul helises uksefell.

Tüdruk teatas, keegi herra soowiwat inse-
neri herraga tungiwalt kofku saada.

"Minu mees töötab", wastas noor proua.
"Kas see herra ei wõi pärast tagasi tulla?"

"Ei, ta palus mind jeda kaarti ära anda."

Proua Barra wõttis kaardi ja, selle peale
waadates, ütles kofkudes:

"Suur Jumal, sõjawäe-saadik!"

Ka Valentine imestas väga.

"Juba?" imises ta. "Siis on ta reisiga
rutanud. Peab Barra kutsuma."

Konstanze koputas terasufsele. Ruumis
waitis kára ja üks hääk küsis:

"Mis on?"

Uralt teatas proua, et sõjawäe-saadik wäl-
jas ootawat.

Terasuks kisti äkki lahti ja Barra lendas
wälja; ta oli nii agar, et oli unustanud ifegi
wafse tööriista käest ära panemata.

"Muidugi tuleb ta kohe ette lasta", ütles
ta. "Kuidas ja õige talitab minu tähtsate
äriühendustega?"

Ta awas kofaukse, ja kohe selle järele kuul-
sid Konstanze ja Valentine teda ütlemat, kui
wäga ta kahetsewat, et herra sõjawäe-saadikut
kohe pole ette lastud, waid ta ootama pandud.
Saadik imises mõned sõnad Brantsuse keeli
— diplomaatide keel. Siis läks ta inseneri
seltsis saali, kus ta daame tertwitäs.

Mees oli laiade õlgadega ja oimukohtadel
olid tal hallid juuksed; filmade ees kandis ta
monooklit.

Barra efitas ennast lihtidalt. Paistis,
nagu ei oleks saadikul ifeäralikku tahtmist ol-
nud daamidega juttu wõsta.

Tal oli attitastu kaenla all. Selle awas
ta nüüd, wõttis sealt mõned paberid wälja ja
ulatas insenerile.

"Minu wolituis", ütles ta.

"Hea küll, hea küll", wastas Barra. "Kas
soowite mudelit kohe näha, wõi pean efiti weel
Teie walitsuse agendi kohale kutsuma?"

"Barem waataffin mudelit kohe. Tunni
aja pärast reisin jälle ära. Weg on kiire."

"Kuidas soowite. Mulle meeldiwad imi-
mesed, kes kiiresti töötawad. Palun, selle ukse
kaudu, herra krahw."

Wõõras läks terasufse juurde.

"Nii siis seal sees!" ütles ta.

"Jah."

"See terasuks on väga imponeerim."

"Aga leibus on ka väga tähtis, herra
krahw."

"Muidugi, Teil on õigus. Kuidas on lugu
atendega?"

"Nende ees on wäljas kowa raudwõre."

"Wäljas?"

See ifeäralik küsimus äratas inseneri tä-
helpanu.

"Mis Te arwate?" küsis ta.

"Ei midagi", wastas attaché. "Soowisin
ainult kuulda, kuidas Te leibust warjate. See
seisab minu juhtkirjas."

"Mis ma ka väga õigeks arvan", vastas Barra.

Nüüd avati terasuks ja see liikus lahti.

"Palun lähemale astuda, herra krahv", ütles Barra filmapaistva wiisakusega.

"Krahv" mõtles weidi ja hakkas siis heledasti naerma — eht sõjamehenaer!

"Ei tea, kuidas siit jälle välja saan!"

Ka Barra naeris.

"Selles olge kindel", vastas ta, "et jälle välja saate."

Nüüd läksid nad töötuppa ja uks läks nende kannul kinni.

Daamid filmitsesid üksteist imestades.

"Väga wiisakas ta ei olnud", ütles Konstanze.

"Muidugi mitte", vastas Rööwämblit mõttes. "Aga ühe asja üle imestan ma ometi."

"Ja see oleks?"

"Et ta oma ametiwennaga ei soowinud rääkida."

"Selle peale pole ma veel mõtelnudki. On ju ta ainus ja eriline ülesanne mudelit maadata. Sa tead ju, diplomaadid on alati väga wormilikud."

Ühtselt kajas väljast kojast wali kára tuppa ja daamid said ühe ijelaabilise esinemise tunnistajateks.

17.

Bunapea.

Oli kuulda, nagu kipuks keegi vägiwallaga majja.

Jäme mehehäääl kajas protesteeriva tüdruku kõne wahle.

Mees mõirgas:

"Tahan sisse jaada; ma pean inseneriga rääkima."

"Herra insener on tegewuses. Teie ei saa tema juurde", ütles tüdruk.

"Aga mul on ülitähtjad asjad. Insenerile on see eluküsimus, et temaga kokku saan."

Tüdruk waidles ikka weel vastu; kuid asi lõppes nii, et mees ülepeakaela kotta komberdas, kus Konstanze tema eest kohtudes taganes, kuna tüdruk uffe juures nuttes kinnitas, et tema kõik teinud, mis võimalik, et meest mitte sisse lasta.

Valentine ei lastnud ennaft kohutada.

Ta läks mehe juurde ja küsis talt, mis ta oieti tahab ja kuidas julgub ilma teatamata majasse tungida.

Wõõras atwaldas õige isedraaliku muljet.

Ta oli waewalt kestmise juurusega, näis moodsalt riides, aga õige wäljakutsuwa, liialdatud toredusega, mis ta muiduse hõwweldatamata olekuga terawas wastolus seisis.

Tal olid tulipunased juuksed ja ta süsimustad murrud seisid nendega terawas wastolus. Ta filmad, millest teise ees monoofel oli, läikisid kawalasti. Ta kandis kajakat ja lakkjaapaid ja ta käes kõikus tšilinder ules-alla.

Ta kumardas daamide ees ja ütles läbi nina tulewa häälega:

"Loodan, et daamid mulle andeks annawad. Mul ei olnud mõtetki niiviisi sisse tungida."

"Siis ei oleks Te seda ka pidanud tegema", vastas Rööwämblit walgult. Ta filmitses meest umbuslikult ja terawasti; aga mees kannatas selle välja, naerataski.

"Selles on see noor daam süüdi", ütles ta ja tähendas tüdrukule, kes parajasti haawatult tahtis lahkuda.

Tüdruk täitis ainult oma kohust. Temal oli käff mitte kedagi sisse lasta, sest et herra inseneril aega ei ole. Ma küsin Teilt weel kord: mis Te soowite?"

"Soowin herra inseneriga rääkida."

"See pole jalgugi võimalik."

Wõõras tegi jällegi kena kumarduse ja fortsutas nina, nii et monoofel maha kukkus; see pidi ta imestuse kõige kõrgemat kraadi tähendama.

Tüdruk oli lahkunud ja uffe oma taga kinni pannud; nii wiibis wõõras üfki daamide seltsis. Konstanze hakkas rahutuks jääma.

"Kes Te olete?" küsis Valentine, kes ennaft imestama ei lastnud ajada.

"Jah, madaamid, seda ei wõi ma teile mitte ütelda."

"Mis?"

"Ütlen seda inseneri-herrale, niipea kui tema jutule pääsen."

Broua Barra leidis nüüd kohase olewat tähendada, et inseneril praegusel filmapilgul tähtjas läbirääkimine ees on, mille juures ta efsitamist ei sall.

"Aga see p e a b olema, mu daamid."

"Teie tarwitate lubamata perekondlist tooni, austatud herra", vastas Rööwämblit ärewalt, "ja teete meile meelehead, kui selle piinliku jutujamamise võimalikult pea lõpetate."

Ühtlasi waatas ta tähendawalt uffe poole.

Kuid wõõras ei lastnud ennaft kohutada. Ta wõttis pikkamisi monoofli ules, puhastas seda kergesti kindaga ja pani silma. Bilk, mis Valentine tabas, ilmutas haawatud awwäärilikust, kuid kutsus Rööwämblitu juures efile naeratupe.

"Kas pean weel kord kinnitama, et ma herra inseneriga tingimata pean kokku saama?" üsis wõõras.

"Te kuulsite ju, et tal praegu tähtjas läbirääkimine ees on?"

"Kui?"

"Ja tähendas terasukele ja kiiis:

"Seal sees?"

"See on Teile täitsa ükskoit", vastas Valentiine.

Wõõras lastis monoofli imestuse pärast jälle maha kukkuda.

"Kui kaua see läbivõõratamine küll kestab?" küsis ta.

"Seda ei tea ma Teile ütelda. Arwan aga, et tund aega".

Kui mõõras seda kuulis, istus ta rahuliku jüdamega lähemale toolile, noogutas daamide poole pead ja ütles:

"Siis ootan ma niikaua".

Daamid waatasid üksksteisele otja; noor proua jäi ikka kartlikumaks, kuid Valentiine wõttis asja naljakalt küljest.

"Kui Teile aimaks, kes ma olen", pomises jad".

"Mis Te nendega teete?"

"Lajen Teid wälja wifata".

Müüd astus monoofel jälle tegevusse. Valentiine oleks talle peaaegu näkku naernud.

"Kui Teile aimaks, kes ma olen; pomises mees oma ette, otse koftunud wastuwõtmise üle, mis talle ofaks sai.

"Seda ei taha Te just meile ütelda".

"Ei, ei taha; mitte enne, kui olen herra inseneriga rääkinud".

"Te ei lähe siis mitte?"

Jälle ehtis mõõras ennast monoofliga ja ütles:

"Ei!"

"Siis kutsun teenijad".

Wõõras näitas elektrikella peale.

"Dlae nii lahti", ütles ta.

"Siis wifatakse Teid ilma jututa wälja", ütles Valentiine kellale lähenedes.

"Kuid see maksab igatahes raske wõitluse", vastas mõõras ja wõttis wõitlusseisaku.

"Teiste sõnadega: Te tahate standaali teha?"

"Jah, pealegi õige suurt!"

Valentiin tunnistas teda filmapilgu.

"Teil on siis herra inseneriga õige tähtsa asja pärast rääkida?"

"Ülitähtsa asja pärast".

"Kas Te ei ütlets, mis asi see on?"

"Ei, muidugi mitte".

"Kui kaua kestab Teile jutt, kui inseneri-herra Teiega ennast kokku annaks?"

Mees mõtles järele.

"Waewalt kolm minutit", vastas ta.

Daamid waatasid üksksteisele otja ja Konstanze armas:

"Barem see, kui et ta standaali teeb".

"Kas effitad si n a teda?" küsis Valentiine.

"Ei", vastas Konstanze, "nüüd mitte. Mitte niikaua, kui ta selles meeleolus on. Siinul on enam julgust, selle peale olen ma kindel".

"Jah, mina ei liigu paigast", segas mõõras ennast jutusse ja pani käe lauale.

Valentiine filmitses teda weel kord uurimist, siis läks ta ukse juurde ja koputas.

"Kes seal on?" küsis Barra hääs ukse tagant nagu kaugusest.

"Tule ometi filmapilguks siia", vastas Valentiine. "Üks õige pealetungiw isand soowib sinuga rääkida".

Jälle kukkus monoofel mõõral filmast, sest et ta imestuse pärast filmad pärani ajas.

"Mingu ta", vastas Barra. "Ta võib pärast tagasi tulla, homme, wõi tulewal nädalal. Sa tead ju, et uue sõjawäe attasheega tarwis on läbi rääkida".

Wõõras oli Barra sõna kuulnud ja ütles ruttu.

"Just sõjawäe attashee asjus ongi mul herra inseneriga tarwis rääkida".

Valentiine andis selle teate edasi ja jätkas:

"Msi on paari minutiga aetud. Tule ometi ja räägi temaga. Muul wiisil ma temast lahti ei saa; ta ahwardab standaali teha".

Barra pomises pahaselt, siis aga kuuldi, et ust lahti tehti, ja üks awaneski.

Däwle ilmus Barra.

Wõõras seadis monoofli jälle filma ja filmitses ülesleidjat armulikult uurides.

Barra imestus polnud wäike.

"Mis Te soowite? Kes see on?" küsis ta,

"Seda ei taha ta mulle ütelda", seletas Valentiine. "Küsi temalt ise. Tema tahab ainult sulle wastust anda".

Barra astus sammude edasi ja küsis jälle:

"Mis Te soowite?"

Wõõras lastis monoofli langeda, andis Barrale märku ja sõjastas:

"Ma pean — Teiega — tähtjas asjas selle üle seal sees rääkima".

Ja tähendas selle juures terasukele, mis Barra taga praofile oli.

Barra imestus kaswas. See inimene pidas ennast ometi õige isedraalikul üle; kõige parema meelega oleks ta tema wälja wifanud, kuid ta märkas mehe filmis midagi, mis teda wägivalda tarwitamast tagasi hoidis.

Pealegi oli siin maja ettewaatlik olla. Sest wäga wõimalik, et mehel temale tõesti oli midigi tähtsat teatada.

Barra tõmbas ukse oma taga pikkamisi kinni, kuid ei lufustanud. Müüd wõidi westibüülis rääkida, ilma et sõjawäe attashee, kes töötoas istus, seda oleks kuulnud.

Barra läks laua juurde, mille ääres võõras istus, ja ütles:

"Nüüd ei kuule ta, mis Teil minule on ütelda. Aga tehke ruttu, sest mul on vähe aega. Teie lubasite mind ainult paar minutit kiini hoida ja nüüd on juba kolm möödunud. Mis on Teil mulle ütelda?"

Wõõras ei vastanud kohe. Ta toetas lõua hõbedast kepikäepidemele, filmitjes inseneri ja ütles viimaks:

"Või siis tõesti — nii näete Teie wälja!"

"Mis Te ütlesite?"

"Ütlestin, nii näeb kuulus ülesleidja wälja. Wäga imponeeriw see just ei ole."

Barra waatas daamidele imestades otja. Valentiine naeratas. Tema aga käratas wõõrale:

"Kuidas julgete Teie —? Mis Te nimi on?"

"Sizpatrick", vastas wõõras ja lastis monoofli langeda.

"Mis?"

"Pealegi polegi see minu nimi. Ka wõin Teile siin kohe ütelda, et ma Teie käest mitte midagi ei soomi."

"Miks Te siis siia tulite?"

"Kõige pealt Teiega tutvust tegema ja nägema, misjugune Te olete. Kas sellest ei ole küllalt minu tulefu põhjuseks?"

"Teie olete kas hull wõi häbemata", käratas Barra temale näkku.

Need sõnad ei paistnud wõõrale mitte julgigi meeldiwat.

"Ma imestan", ütles ta ja tõmbas kulmu kõrgele.

Valentiine hakkas waljusti naerma.

"Niisugune hullumajakandidaat", hüüdis Barra ja ruttas kella juurde.

Wõõras vastas ainult:

"Ma imestan tõesti ülimäga!"

Ta olet ja mäng monoofliga tõendasid tõesti ta kõige suuremat üllatust.

Barra helistas, aga ükski teenija ei ilmunud.

"Need äraneetud", kirjendas ta wihajelt ja jooksis toas ringi.

Seegi märkus ei meeldinud wõõrale silmanähtawalt, sest ta tõendas uuesti, et ta imestawat.

Barra peatas ja filmitjes teda.

Wõõras tähendas Barra proua peale.

"Arwatamasti Teie proua", ütles ta ja lastutas keelt. "Plus laps!" jatkas ta.

Silmapiilk oli Barra tema juures ja kahmas ta kaeluselt kinni:

"Wälja!"

"Ma imestan ülimäga!" juutis wõõras weel ütelda, siis lendas ta juba uksest wälja.

18.

Karutüff.

Häbemata pois, kes eumast Barrat pilgates Sizpatrickuks nimetanud, kanti meeletu inseneri poolt uksele ja wifati wälja.

Ta siputas jalgu, muud ei saanud ta teha, ja kinnitas wahetpidamata, et ta imestus alataja kaswawat.

Suure rutuga kaotas ta oma hõbepäraga kepi. Ta wabastas enda filmapiilkuks Barra kätte wahelt ja wõttis kepi üles; siis aga kanti ta edasi, kuni ta kui märg narts wälja lumesse lendas.

Miipea kui ta enda oli jalule ajanud, hakkas ta ära minema, wahetpidamata oma imestust awaldades.

Barra kutsus tüdrukku ja teenri ja noomis neid kurjasti, et nad ühe hullu inimese olid maija lastnud.

Tüdruk, kes seeford süüdi oli, kinnitas kõigi pühade nimel, et ta kõik teinud, mis iial wõimalik, et mees sisse ei oleks pääsenud.

Suur kära äratas wiimaks ka agent Dr. Petersi tähelepanu.

Ta läks alla vaatama, mis seal öieti on, ja jõudis parajasti sinna, kui Barra teenijatega pahandas.

"Kas tuli lahti on?"

"Ei, feda mitte", ütles Barra ärewalt ja pühkis otjaesifelt higi, "aga need lollpead" — ta tähendas teenijate peale — "lasewad waimuhaiged minu kallale tulla".

"Aga see ei ole ju kellegi põhjus niisuguse teguwiisi tarwis", vastas Dr. Peters. "Waimuhaigetega käidakse rahuliku üleolekuga ümber."

"Ah, feda on Teil kerge ütelda", vastas Barra. "Oleksite pidanud nägema ja kuulma, kuidas see nadifael siin esines. Kui ta hull ei ole, siis ei ole ma weel iial niisugust jultumust ja häbematumust näinud. Öieti oleksin pidanud ta politsei kätte andma".

Barra läks ukse juurde ja awas selle.

"Muidugi on ta kadunud, see nadifael", ütles ta. "Sigistastin teda ka mehifelt. Wahelt mõjus see; nii kergesti ta enam rahuliku inimest ei tülitata".

Ta pani majaukse kinni.

Siis aga käratas ta teenrile uuesti:

"Miks ei tulnud Teie, kui kolistastin?"

"Inseneri-herra pole kolistanud", vastas teener.

"Mis?" hüüdis Barra. "Siis on juhed läbi löigatud. Kes wõis sellega hakkama saada?"

Uktsifelt tuli talle meelde, et jünnits ei ole wõõra ees niimoodi esineda.

Balju rahulikumalt pööras ta Dr. Petersi poole:

„Mu armas doktor, ma loodan, et effitamist wabandate?“

Samal pilgul langes ta pill majaukse kohal ühele punktile.

Ta astus lähemale ja uuris, mis see mõiks olla.

„Riie kellajuhedes“, sojistas ta. „Juhed on alles hiljuti noaga läbi lõigatud. Miuud ma mõistan, miks teener kõlistamije peale ei tulnud. Aga see on väga iseäralik“.

„Kitselt sai ta õige ärewaks“.

„Mulle paistis selle mehe olet ometi õige filmatorfam olemat, — Kas see mõni wigur ei olnud? Kas ei lõiganud tema me kellatraadid läbi? Mis mõte mõis tal selle juures olla? — Jumala eest, mis mõte mõis tal olla?“

Dr. Peters küsis:

„Armas herra insener, mis siin ometi oieti on?“

„Sgatahes on midagi iseäralikku juhtunud“, vastas insener. „See selgub müdugi hiljem. Ma pean sõjawäe-attashee juurde tagasi minema; ta on ju küllalt kaua oodanud?“

Kui Dr. Peters seda kuulis, küsis ta:

„Kellest Te räägite?“

„Sõjawäe-attasheest. Ta tahtis kõige pealt mudelit näha, siis Leid teretada. Näib olemat wali, wormlik herra“.

Dr. Peters silmitses teda imestades. Barra nägi seda pilku ja jäi äkki seisma.

„See pole võimalik“, ütles Dr. Peters.

„Mis pole võimalik?“

„Et sõjawäe-attashee juba siin on. Mina ootajin teda alles homme enne lõunat“.

„Tõsi küll; aga ta ütles praegu, et tal võimalik olnud warem kui arwatud siia jõuda“.

„Mis ta nimi on?“

Barra nimetas ta nime.

„See pole tõsi“, ütles Dr. Peters. „See ei ole attashee nimi. Peale selle ei lähe Teie kirjeldus temaga kokku. Sõjawäe-attashee, keda mina ootan, on väike, lahke mees, elawa, wastutulelitu loomuga. Siis pole seegi mõeldaw, et ta enne mind ei tulnud waatama. See on wististi petis“.

„Petis?“

Barra kahmas agendi käsivarrest ärewalt kinni.

Silmapill hiljem nägid Valentiine ja Konstanze kaht kohkunud meest saali tormawat.

Dr. Peters oli näost väga kahwatanud ja Barra nägu nähes hakkas Konstanze wahi-

ma Nii õudne ei olnud see tema meelest weel iial paistnud.

Barra pomises oma ette:

„Petis, petis!“

Kiiresti jooksis ta ukse juurde. Üks oli weel samawiisi kinni, kuidas ta tema jätnud, kuid mitte lukus. Silmapill kiskus Barra ta pärani lahti.

Waemalt oli tupp pilgu heitnud, kui ta juba känd kohkudes kofku löi.

Tuba oli tühi.

Arwataw sõjawäe-attashee oli kadunud.

Ta ühes temaga juhitawa õhutorpeedo mudel.

Ülesleidja wankus laboratooriumi. Ta wahtis kui nõutult tühja raami peale, mis weel mõni minut tagasi ta meistritööd oli kannud.

Lae-awause kaudu langes ta pill taewasse. Paistis, nagu usuts ta, et õhutorpeedo ise oma kää peal reiji oli teinud wälja maailma.

Muidu nii külmawereline mees oli sel hetkel otsetui meeletu selle määratu kaotuse üle, mille osaliseks ta saanud. Tema arust oli kõik see kupatus nii arusaamatu, nii mõistatuslik.

Dr. Peters, kes weel enam kohkunud oli kui Barra, juhtis ta tähelepanu selle peale, et üks aken lahti oli.

Barra jooksis afna juurde ja wahtis wälja.

Selle afna kaudu siis oligi arwataw sõjawäe-attashee põgenenud.

„Nii oli siis fragil ometi õigus, doktor“, kogeles Barra.

„Nimelt mille poolest?“

„Et keegi laboratooriumi wäljast ei pääse, küll aga laboratooriumist wälja pääseb“.

Agent noogutas pead.

Miuud ilmusid ta Valentiine ja Konstanze läwale. Barra ruttas Rööwämbliku juurde, kahmas ta käest kinni ja sojistas:

„Me oleme kadunud, Valentiine. Mudel on ära warastatud“.

Rööwämbliku filmad läksid suureks.

„Attashee poolt?“ küsis ta.

„Ei, selle poolt, kes ennast selleks nimetas. See oli alatu petis“.

Miipea kui Valentiine kaotuse terwest ulatusest aru sai, oli tema esimene tegutsema.

Silmapilguga oli ta kõik ukjed awanud ja mõne sekundi pärast teadis terve maja, mis oli jündinud.

Esimene, kes ilmus, oli juut Stefan.

Rööwämblikul oli mahti talle, ilma et teised seda märkasid, sojistada:

„Meid on kawalusjega üle löödud“.

„Kelle poolt?“

„Ei tea; arwatawasti kellegi kolmanda poolt“.

(Särgneb.)

Kas pean naise wõtma?

Hispaania kirjanik Pedro Maria Barrera.

1.

Olen 25 aastat wana ja mul on aastas sissetulekut kuus tuhat duurot. Plus wanadus ja ilus sissetulek! Sellepärast ongi markiiisel kindel nõu, mulle oma ilusat nooremat tütar kaela riputada, nagu ta oma wanema tütre mu wennale Leopoldile kaela riputas. Ta ei wõi mulle kirjeldamast, kui õnnelik Leopold on, sestsaadik, kui ta wiisakalt ja soliidiselt iga õõ kodus magab, kui hea tal on sestsaadik, kui teda hoiab ja rawitseb õrn naine, kui heaks ja agaraks ta on saanud sestsaadik, kui püha abielu ta päästis tuhandete pahade ja pattude käest, mis poisimehi hukutawad, ja ta südamesse asetab lugemata woorused.

Ei wõi salata, et mu wennaproua armas ja lugupidamiswääriline naine on. Toredad waltjad juuksed, suured sinifilmad täis sügawust ja südamlikkust, kena suu südantwõitwa naeratusjega, näht nii õrn ja roosiline kui wirfiku õis . . . ja piht! . . . jalakene! . . . ja kui hästi ta klawerit mängib . . . kui ilusasti laulab! . . . ja kui wõluwalt ta rind, mis näib olewat just kui lumi, lauldes woogab! . . . Ja tal on waimukust, ta jutt, milles südameheadus ja ilmsüüitus paaris, on otse wõlu! . . . Ja jah, ei ole kahtlust, kui mul oleks wähem kogenusti ja ma oma wabadust nii wäga ei hindaks, ma lasaksin enda, Zumala eest, selle neiuaga laulatada!

Uga ka Lola ja Pepa ja wäite leff krahwinna Cisne ja palju, palju teisi, keda sama wähe wõib põlata, ei warja sugugi, et neile minu kofimine teretunud oleks ja et nad päewagi ei wiivitaks mulle oma ja-sõna andmast. See kõik kõneleb ju liig selgesti minu kasuks wõi — nende kahjuks. Nagu wõiks nende kohta midagi laitust ütelda! Kes suudaks külmaks jääda Lola läikivate, kiirgawate pillude ees? Pepa filmadest ei maksa rääkida! Need on imetaolifud kuldähed, mis kord unelewas hiilguses ujuvad, kord metfikus kisas kui walgud leefima lõbbwad. Ja siis weel krahwinna! Täielik iludus, uhke ja armas, tagasihoidlik ja wõrgutaw ühtlasti, joomastab, wõlub ta meest oma ilu, oma waimu läbi. Ta on peenem ja targem kui kõik Hispaania õpetlased ja diplomaadid. Muidugi, kui leff, teab ta paremini kui kogemusteta neiu, kust teda kind pigistab, ja wõib oma teise mehe juures tarwitada, mis ta efmese juures õppis, wõib teda kergesti wangistada sõjariistade abil, millest ilmsüü-

tubel lastel aimugi ei ole. Muidugi meeldiwad mulle krahwinna ja Lola ja Pepa, ja nii mõni teinegi meeldib mulle weel hästi, wäga hästi, ülihästi, üle kõige.

Uga oletame, Zumal liigutab mu südant ja ma otjustan, nagu markiiise ütleb, anduda aujale elule, misjaguse neist peaksin kofima? See süda on paraku tujukas tühius; täna ihkab ta walgetwerd neitut, homme mustawerd, ülehonne ei ihka ta kumbagi, waid talle meeldib siis tõnmu. Kui ma nüüd Lola walin . . . mis peab temast ja minust saama, eriti temast, kui mu muutlik süda hakkab igatjust tundma unelemate sinifilmade järele! Ja parem ei ole lugu ka wastasel puhul, kui ma oma wennaproua õe wõtaksin. Sjegi leff kõige oma wõluwusega ei wõiks mind nii armastada ja mulle seda terwist ja neid tuhandeid rõõmusid jagada, mille ofaline Leopold ta õnnuma teadete järele on. Ta wõiks mind küll filmapilgu kütkestada, aga ükski neist ei kütkestaks mind jäädawalt — ei ükski! Kas töotab seitsmes saakrament tõesti maist õndsust? Sm . . . Krahwinna on nähtawasti lust seda korrata, järelikult peab abielul ka oma headus olema. Naisele muidugi . . . aga kas ka mehele? . . .

Kui õieti mäletan, on waene krahw, kes nüüd rahus puhkab, oma naijustest palawasti armastanud ja naine armastas tedagi. Kuid kõigest armastusest hoolimata suri mees warakult, kuna ta truu abikaasa teda leinama jäi, mulle aga märku annab, et tema weelgi mõnda elawat wõiks õnnestada ja weel mõndagi teha, millega maailmal asja ei ole.

Ei, ei! Olefin narr, kui selle risti wabahtlikult enese peale wõtaksin. Encarnacionil, minu sõbra Bobillo proual, ilusamal ja targemal naisel, keda tunnen, on õigus.

„Mispärast pead sa õieti naist wõtma?“ küsis ta mult hiljuti. „Mistarwis? Kas oled tõesti nii lapsik, et abielulustiliste daamifeste armastusõnu usud? Kas usud, et nad sind ja mitte sinu raha tahawad? Kas ei taha nad õigemini enesele meest, kes neile nende õige kiisimustahlaste ettewõtete tarwis raha annaks? Mina, mu armas sõber, ei mõtle sinu kätt tahta, sest ma olen ju abielus, ei mõtle sinu waranduse peale, sest see langeb, sest et sul lapsi ei ole, tagasi su wanematele, ei sinu armastuse peale, sest ma ei wõi sinu pärast mängu peale panna oma au, oma elu, oma rahu ja terwet perekonda — sellepärast tohid sa mind

koiges, koiges, koiges usaldada; neiušid aga, kes sinu nime, su rikkust ja sinu südant hiilivad, ära usalda ega usu mitte üheski asjas, mitte üheski!"

Kui mõlun — kõrwalt velda — ta agarus oli ja kuidas ta ilusad silmad särasid, kui ütles: „mitte üheski!"

„Ja isegi siis," jätkas ta, „kui mõne abielu- hümilise preili armastus erandlikult eht oleks, kui ta sind tõsiselt armastaks ja sina teda ka, pärast pulmi muutuks asi ometi hoopis teiseks. Tahan sulle, kes sa mu Bobillo wana sõber oled, kord öieti ütelda, kuidas armastusega abielus lugu on.

„Just nii, nagu lasesid kuldraha pennideks wahetada. Täis väärtus on sul wases käes nagu see sul kullas oli. Uga misjuguine wähe! Wõrdle ometi kord kulla meloodilist kõla wase warinaga, kulla hiilguist wase mustaka punaga, ja kuna sul kullaga lust on mängida, hoiad sa waseft võimalikult eemale ja pesed mitu korda käsi, enne kui nad puhtaks jaad. Edasi pea meeles, et harilikult abielu õnnistus kaua tulemata ei jää ja noorik seda õnnelikkuseisutorda kasutab proowimiseks, kui kaugele ta wõim ja abikaasa — kannatus ulatab. Muidugi pääsed sa ühesja kuu pärast sellest puhastustulest üle, kuid siis aga põrgu alles algab. Smetab ju naine last ije, siis on see sulle paha, ei imeta ta teda mitte ije, weel pahem. Kord imeb laps liig palju ja nõrgendab ema, kord liig wähe ja lahjeneb. Kõhendab ta, siis jattub terve maja ärewusse, ei kõienda ta, siis pole asjad kõik korras. Täna ollakse mures, et laps kahwatu on, homme tuuakse tohter, sest et lapfel filmatorikawalt punased põsed on. Siis — hambad — rüugepanek — sarlakid — lastustukõha — liihidalt, ahastus ja ärewus otsata. Küsi ometi oma wanalt Leopoldilt, mis ta abieluastumisest saadik kõik on läbi teinud, ja ehk küll ta proua päris ingel on, annab ta sulle ometi nõu abielu eest hoida ja seda karta nagu kurat kirikut kardab."

Jah, armastus, armastus! . . . Sada marka kullas ja sada marka wases on siin kui seal just sada marka. Üks aga on wäga ilus, kena ja kerge asi, teine aga wäga jäme, tiilitas ja igaw. Tahan rõõmu tunda särawast kullast ja seepi kofku hoida. Kes wiletsat peentraha ei põlga, wahetagu!

2.

Täna on mu 50-aastane sünnipäew ja kümme aastat tagasi soowis mulle mu wend Leopold wiimast korda õnne. Mäletan weel selgesti: ta oli tookord eriti heas tujus, sest et tal korda oli läinud läbi wiia, et ta wanem

poeg summa cum laude doktoriks promoveeriti. See oli ainult tema teene ja oli talle maksnud küllalt küllaskäike herrade profesori-ride juurde, sest heal Felipel puudus wähemgi mõistus ja tahtejõud.

„Jumalale tänu," hingas ta kergemini, „et poisil niisid akadeemiline tiitel käes on! Niisid on mul kerge asi talle mõnes kauge walimisringkonnas, kus teda keegi ei tunne, mandaati muretseada, ja kui ta kord juba rahwasaadik on, siis tõuseb ta ajajooksul tingimata juba mõnele juhatusliikme kohale. Siis peab ta targa naise wõtma ja wõib rahulikult magada!"

„Aa, et just abielust jutt on," jätkas mu wend, „siis pean sulle teatama kawatsuse, mis kahtlemata saab meeldima. Minu Raseela on, nagu tead, niisid kuusteistkümmed aastat wana ja ta iludus, kaunidus ja armastuswäärikus, ta iseloom ja woorused teewad arusaadavaks, et kõik seltskonna herrad tema omandamist kui õnne ihkawad. Sama arusaadaw on aga ka, et ma tõsiselt järele mõtlen ja kuulan, enne kui oma kalliskimi mõne lodeiwate elukommetega mehe kätte usaldan. Kes wastutab selle eest, et tuline austaja tigeidaks wõi, Jumal hoidku, koguni truuduseta abikaasaks ei muutu? Kui tihti on rulett ju ainjal õõl terve waranduse neelanud! Juba see mõte, et mu laps waejeks ja mahajäetuks wõiks saada, paneb mu were tarduma! Uga et ta kloostrisse minna ei taha ja et maailmas naisele meest kilbits ja toeks tarwis on, siis pean tahes wõi tahtmata wäimehe wõtma. Kuid minu tütre saab ainult see, kellest mul weendumus on, et ta a i n u l t oma abikaasale, temaga ja temas elab. Sind üksi, mu wend, keda ma tunnen ja armastan kui isemast, wõin ma usaldada, ja sellepärast ütlen sulle kõige ilusamaks sünnipäewa üllatuseks, et sinu abielusje astumisel Raseelaga midagi takistusi ei ole. Ma loodan, et ostad oma õnne wääriliseft hinnata!"

„Õed ja selles nii kindel, et ühendus selle poole lapse ja mehe wahel, kes — awalikult ütelda — tormilise elu järele ju wanaks hakkab jääma, õnnelik saab olema?" julgesin ma wastata. „Kui sa selle nii kahtlase abielu eest tahad wastutuse oma peale wõtta, siis olen armastuseft sinu ja ju omaste wastu walnis oma sijsjejuurdunud wastikuseft abielu wastu wõitu saama ja ennaft perekonna huwidele ohwerdama."

„Ohwerdama!" kähistas Leopold ja pani wihaseft ja ilma jumalaga jätmata minema. Seftsaadik pole ta mulle enam wägu näidanud. Tunnen tema puudumist wäga, kuid ei kahetse oma wastust ometi. Mitte filmapilkugi, ehk küll Raseela iluduse ees kahwatuwad Pepa ja Lola ja krahwinna Cisna ja kõik teised, nagu wilet-

fatse rastrafüinalde walguš kahwatab sirawa päikse ees.

Markiisa oli suuremeelsem, kui Leopold, ja ei ole mulle iial pahaks pannud, et ma loobusin aust, tema pojaks olla. Wastu otja. Tema muretseb minu eest, nagu ennegi ja on mulle weel tänagi oma sünnipäewakirjas nõu annud, võimalikult ruttu naist wõtta, sest et wanadus mu muidu wõiwat kuiwale jätta.

"Gluseltfiliist walida!" Lola abikaas, kellest ma kui asjatundjalt nõu küsisin, seletas mulle järgmist:

"Esiteks pead enesele ühe looshe wõtma Teatro Rea'l'is, sest et igapäew ei wõi klassikalisi salme kuulda, ühe Teatro Espano'l'is sest et mitte alati ooperit, ja ühe Teatro Zarzuela's, sest et wahel ka tarwis on naerda ja naljamängu näha!

Teiseks pead lahkuma oma mugawast poisimehforkterist ja üürima suure ja toreda korteri, mille eest aastas terve kapitaali üüri maffad.

Kolmandaks pead ja armulise proua ühes lastega ja kui lapsi ei ole, mõne õega, tädiga wõi sõbrannaga iga suwe kolmeks kuuks saatma Biarriki wõi kusagile mujale sama kallisse ja juurjugašesse suwituskotta.

Neljandaks pead ostma poole tofina kübara, iga hooaja tarwis tofina kleite, aga saapaid, kingi ja kindaid krošfi kaup.

Wiendaks pead ostma weel ühe tolla ja mitu hobust, muidugi teada kõige paremad ja kallimad.

Kuwendaks pead palkama terve karja teenijaid, et sind pahemini teenitaks, kui iial enne; sest üks loodab teise peale ja keegi ei täida oma kohut.

Seitsmendaks pead oma abikaasale nime-, sünni- ja pulmapäewal ja igal teisel päewal, mil ta seda soowib, võimalikult kalli kingituse andma.

Rahesandaks peab talle igal ešimejel kuupäewal andma nðelaraha, millega mõni suur perekond aasta otja lahedaft wõiks ära elada.

Üheksandaks pead ja tingimata..."

Ma olin küllalt kuulnud ja tänafin järgne wate teadete eest, ei jätanud aga ometi teisel juhtumisel nõu küsimata ka mu endise kallase Lola mehelt. Tema walguštas mulle asja teisest küljest:

"Kuidas ma oma naisega elan, soowikšid ja teada", noogutas ta järele mõteldeš. "Waata, kui ma teda hommikul näha soowin, siis magawad armuline proua alles, sest nad tulid hilja õõsel tantsupoolt ja tarwitawad rahju". Toaneitši jelle nifaka wastusega pean ma leppima. Tema ja minu teener Jose on meie ainukesteks wahelträäkijateks. Küsin ma,

millal mu abikaasa soowib lõunat süüa, siis teatab Jose, ekstjellents sõitnud praegu oma armulise proua juurde ja jätanud maha palkwe, ärgu oodatagu teda lõunale. Kuulan ma tell kuus järele, kas mu abikaasa nüüd kodus on, siis on armuline proua mõned oma tuttawad teelauale palunud ja mulle juba minu tuppa lastnud laua katta. Loodan ma oma abikaasa wiimaks õhtul üksi leida, siis on armuline proua hobused lastnud tolla ette rakendada ja tširfusse wõi ooperisse sõitnud. "Proua krahwinna on käskinud teda enne kella kahte mitte tagasi oodata", ruttab teenistuswalmis kelm juurde lišama, niipea kui märkab, et mu kulnud kipra lähewad.

"Mii pean tusk ja pettumust iga päew läbi elama ja enesele rahulikult meeldida lastma, et minu abikaasa elab kõigele maailmale, ainult mitte minule. Ollaste ainult daami nimekandja, muud midagi. On sul lusti sellega leppida, siis soowin sulle palju õnne!"

On see siis ime, kui ma nende seletuste järele sugugi ei rutanud pühaste abiellu astumisejega, jeda wahem, et warsti peale jeda üks išklik kogemus minu sõbra sõnu tõendas. Bobillo, minu wana kallis seštimees, oli suremas ja ta abikaasa meelt heitmas. Ta nuttis ja ahastas, rebis oma ilusaid juukseid ja tampis oma jalakest, ja mida enam sugulasi ja tuttawaid sinna ta walu waatama ja teda trõõstima woolas, jeda hullumaks ta läks. Ta ei lahkunud filmapilgutski oma armsa Bobillo woodi juurest ja kui Bobillo wiimaks teda õnnistades lahkus, polnud ta abikaasa ahastusel enam piiri. Ta tahtis ühes temaga surra, ennaft kihwitada, afnaft wälja hüpata — igitahes kuidagi surra. Otse hale näha! Alles wastu seštõõd, pärast jeda kui sõbrad üksteise järele lahkunud ja ainult mina üksi teada weel trõõstima jain, rahunes ta mešik walu weidike. Kšwendamise afemel nuttis ta tajafesi oma ette ja õhtas aegajalt sügawasti. Ma palusin teda lonkufe weini wõtta ja tõin ta firglistest masturääkimistest hoolimata talle weini ja hiswiiti sinna. (Tundšin ju Bobillo maja nagu oma kodu.) Tema tõrjus kahe käega, kirus mind pahaks, wannutas mind nuttes, jeda mitte piinata ja jõi wiimaks nuttes ja nuukfudes ühe hiswiidi, ei joonud mitte ühe klaasi, waid tšjendas pudeli ja talbreku põhjani. Siis tundis ta enda jälle olewat wäga närwilise ja erutatud ja tunnistas mulle, ta kartwat, et leinariietes wälja nägewat kui hernehimmutis. Ma kinnitasin talle, tema olla igas kleidis wõluw, mille peale ta wäga kena haleda naeruga wastas. Ta hea tuju oli õõks jälle käes; ta nimetas mind meelitajaks, haffas elawalt juttu westma ja jõudis

jutu jootsul kummalisele ülesleidusele, et mina kui wanapois ja tema kui leff waba olla ja abiellu mõivat astuda, kui aga tahaksime. Kuna ma selle awalduse waitides wastu mõt-
sin, sai ta uuesti närwilifets ja nõrgaks ja langes mõne ohje ja nutu järele minestusesar-
nasesse unesse.

Mina ei efsitanud teda. Tasaefsi astusin afna juurde ja silmitsefin wäljas mõllawat lumetuistku.

„Abiellu astuda! Abiellu astuda!“ kordas-
fin mõtetes. Lumi siin pole nii külm kui naise süda. Ja ometi on naised looduse kroon, kehastunud kenadus, iludus ise... N a i s e — see on õnnetusimus... N a i s e d aga on kahtlemata kõige õnne allikateks, lustiks ja rõõmuks maailmas!

Õnn sellele, kes, nagu mina, selle asemel, et ühele naisele anduda, kõigist naistest lugu peab.

3.

Olen jäänud poisimeheks, olen muretumas wabaduses ainult isenelele, oma lõbudele ja naudingutele elanud, ennast hoidnud kõigi murede ja wastutuse eest, ja täna, mil seitseküm-
mendwiis aasta wanaks saan, on ühes kirgedega ja himudega kustumud ka kõik lootused. Haige, põdur raut, palja peaga ja hammasteta, olen ma mahajäetud ja üffit, ilma olemufeta, kes minu juurde kuulub wõi kelle juurde mina kuulun. Ma ei tohi kurta; sest jöledas enda-
armastamises olen ma ise oma üffitu wanaduse juures süüdlane.

Kuidas lastis Leopold ennast peigmehe-
na ja noorena naisemehe-
na omaft kallist abita-
faft nõbri otsas wabada! Tema ei läinud enam loomawõitlustel, sest et see abita-
faale ei meeldinud, ei läinud kafiinosse, sest ta abita-
faale ütles, et seal mängitakse, ei läinud enam joomapidubele, sest et ta abita-
faale seda heamee-
lega ei näinud, ei läinud enam iial üffi kodust wälja, sest et ta abita-
faale tema juures siis wõis kahtlema hakata ja uskuda, et ta oma naise juureft tahab wõõra naise juurde, ei suitseta-
nud enam, sest et ta abita-
faale seda ei sallinud — lühidalt: täitis kõigis asjus ta soowe, saatis teda igale poole, teatriisse, feltstõnda, kallastitubele, sisse ostma. See waene ori!

Mina selle wastu elasin lustis ja rõõmus, tegin ja jätsin tegemata, mis tahtsin, tegin kõigile iludustele filmi, lõbustasin suurte ja waitestega, passude ja sihwakatega, õrnadega ja meffikutega, musta- ja walgewerelistega, ei tulnud, kui wäljas lõbu palju, nädalate kaupakuju ja jäin mõnikord, kui omaft pesafeses mõnusa ajawiite leidfin, kuude kaupamaailma fil-

made eest warjule. See tähendab, elu nautida, wabalt, rippumatult inimene olla!

Nii mainisin ma, pimestatud jöle, ja ei aimanud midagi oma wenna suureft õnnest, kellele abiellu kõik südametarwidused rahuldab, kuna ta naine talle ta kogu õrnuse, armastuse ja igatfufe ainus olemus oli. Mina aga, kel tunnete ja mõtete jaoks niifugune siht puudus, hullufin rahutult ja täitmatult ringi, ühe käte wahelt teise käte wahela, alati jahti pidades wabaduse, meelelahutuse, oma tühja elu sihu peale.

Kui paljud, mu wenna naise õde, Bepa, Lola, krahwinna Cisne, Rafaela ja teised — palufufid mulle puhast õnne puhaste kätega, ja mina liitafin nad kõik endast eemale, et seda otsida poristest tänawatelt ja tolmustest kabinetidest.

Mure naise ja laste pärast ei ole mul üh-
tegi uneta õõd maksnud, küll aga maksid kaar-
did ja naised mul nii mõnigi õõ, ja terwise ning waranduse weel pealegi. Oma naisele ei pidanud ma fingitufi ostma, seda enam aga minu sõbra Bobillo naisele, kes kõige oma perekonnaga toredasti uih ja uih elas ja nimelt minu rahast.

Ma ei ole kannatada saanud ei emaks-
jawa naise tujufid, närwe ega haigufi, ei arsti diktatuuri, ei lapsetüdrukuga ega lapse wägimalda, aga kui mu sõbra Bobillo proua oma rõõmuft sündmuft ootas, siis olin mina see, kes talle Pariisift kallid warustuse toi ja ise oma teenri Palestiinasse saatis, et ta laps ehtfa Jordani weega saaks ristitud. Kui mul ta tarwis polnud mõnda waimuwaest poega jalule aidata, nagu mu wend Leopold seda pidi tegema oma pojaga, kelleft pealegi tubli direktor on saanud, tänu ta agarale ja targale naisele, ometi polnud wähem raske oma sõbra Bobil-
lot naiwift mekliwõitkimise protsessift wabas-
tada ja ta küftawat ilmüütufi kohtunikubele selgetks teha.

Mis kaju olen ma siis omaft wabaduseft hoolimata saanud? Ei midagi, mitte midagi! Küll aga on minu wennaft kui abiellu eeskujufi kogu eluaeg lugu peetud, ta oli armastatud ja austatud omaste ja feltstõnna poolt, kuna mind põlati, wihati ja kardeti. Umbritsetud truufi armastuseft, wõis Leopold pärast rõõmsat elu, õnnelikus wanaduses, oma auga baidetud kohuse peale mõtelba, julgesti surmale ilma waadata ja suri õnnistades ja õnnistatult, leinatud lastest ja laste-lastest, keda ta tublidest inimestest kaswatanud ja sellele ta ka hea waranduse pärandas. Mina aga wariifen aruandmife filmapilgu ees ja tunnen ausate inimeste ees häbi, sest, ma pole üffi hirtwitanud usku ja kombet, ma pilla-

fin ära oma au, oma waranduse, oma terwise ja terve elu!

Kui õigus oli markiisil, kui ta abiellu ni- metas isejuguse wooruse tagatiseks ja mind poisimehele pahede eest hoiatas! Aga selle asemel, et uskuda ta hästimõeldud tõde, lasti ennast wõrgutada proua Bobillo kawala- test sõnadest ja ei märganudki oma pimeduses, et ta mulle ainult sellepärast abielluastumise ära latis, et mind oma järele käima panna. Uskudes, et oma wabadust maitsten, sattusin ma kõige häbitumasse, patu-esse rippuusse.

Olen elanud naistele, olen neile ohwerda- nud kõik, kuni nad mu enesest ära lükkasid, sest et ma waeaks ja wanaks jäin — kui wälja- presstitud tsitrooni, mis kõrwale heidetakse. Olesin ma oma naisele elanud nagu Leo- pold, ma olesin õnnelikum nagu temagi. Olesin pidanud tegema tema eeskuju järele ja ennaft mitte heidutada lasta sõpradest, kes oma naiste wead seks üle lugesid, et oma wigu warjata.

Dola abikaas oli kitsarinnaline ihuskoit, kes Dolale mingijugust süütu löbu ei lubanud, waid talle ette heitis, et ta elawat nagu ri- kas naine. Nagu olesid teater, reijid ja tee- nijad ülearuised, kui warandus neid lubab! Krahw aga ei julenud ütelda, et ta oma naist oli õpetanud wäljaspool maja löbu otjima. Tema, kes abikaasast eemale hoidis, ei taht- nud talle wabadust teelda.

Naised ei ole pahad, kui neid hästi pea-

me. Minult üht neist olen oma pika eluaja jooksul tunnud, kes, ilma mingijuguse aujama tundeta, elas ainult naudingule ja isegi tema, Bobillo naine, ei oleks ilma mehe süüta oma paremat mina ära salanud ja ihu ning hinge- ga päästmatult hukatusele andunud. Oh, kui teaksite sel ajal, mil weri keeb, kired loidamad ja himud wõitlewad mõistusega, mis teame, kui ju wäsinud ja nõrgaks oleme jäänud! Teaksid kõik poisimehed, et üks ainus pahe kallimaks lähed, kui terve perekonna üles- pidamine! . . . Aga oh, meie mehed oleme nii rumalad, et jedagi ei tea, mis meile waja on! Muidu ei leiduks maailmas ainuiski wa- napoissi. Wiletjad omakajuotijad, kes endid ise hukatusele pühendamad!

Sada ja sadatuhat korda! Olen olnud narr! Narr, kel müristlikust rikkusest muud pole üle jäänud, kui wilets korter wiletsas wõorasemajas majsu eest 3 franki päewas!

Raua ei jaksa ma wiletjaid ube, herneid ja läätsi enam wälja kannutada, aga enne kui minu majaproua köök ja tigeuus mu jõuab mulla alla saata, soowiksin kaasinimeste ka- juks weel parlamendile üht seaduse eelnõud esitada. See on ainus seaduse eelnõu, millel maailma rahu ja õnn põhjened.

Ta on järgmine: „Sga meestesooft isik, kes enne kahekümnewite aastaseks saamist abiellu ei astu, puuakse üles. Poodu waran- dus langeb wastawa toha neidudele ja jaga- takse nende wahel ühewõrra ära.“

Rohtueelne õõ.

(Kaebeluse jutustus.)

Wene kirjanik A. P. Tshchhow.

Häda ootab, isand! — lausus kutsar, minu poole pöördes ja näidates piitjamarrega jänese peale, kes teest üle jookkis.

Teadsin jänestetagi, et mu tulewik meele- ärabeitlik on. Sõitsin ju S—i ringkonnakohtu, kus pidin istuma kaebeluste-pinki kahenaije- pidamise pärast. Jm oli wäga halb. Kui ma böseks postijaama jõudsin, siis oli mul inimese wäsimus, keda lumega oli hõõrutud, weega üle kallatud ja tublisti läbi pekstud — nii olin ära külmanud, läbi märjaks läinud ja ühetoonili- sest põrumisest rumalaks tehtud. Jaamas wõttis minu wastu jaamaülem, see oli pikk mees sini- sega kanditud pükstes, palja pealaega, unine ja murrudega, mis minu arwates kaswajid ni- nasjõrmetest ja takistajid hingamist ja haistmist.

Haisa oli aga palju. Kui jaamaülem po- mijedes, raskelt hingates ja kratjides jaama „puhkeroumi“ usse awas ning waitides mulle mu puhkekoha kätte juhatas, tundsin oma im- ber äkki haput lõhna, millesse segunesid laki ja katkijugistatud lutikate haisud; pidin peaaegu surema. Laual seijew pleklamp walguistas wärwimata puuseinu ning suitses kui pird.

— Hais on siin aga mehine, signor! — ütlesin sisse astudes ja kohwrit lauale tõstes.

Jaamaülem nuusutas õhku ja raputas uskumatult pead.

— Lõhnab nagu harilikult, — lausus ta ja jügas kuktalt. — See on külmaft tülles. Kutsarid põõnawad hobuste juures, herrased aga ei haise.

Saatfin jaamailema minema ja hakkasin oma ajutist elukohta vaatlema. Diivan, millele pidin heitma, oli lai nagu kaheinimese-woodi, nahariidega kaetud ning jääkülm. Peale diivani oli toas: juur malmahi, laud juba meele-tuletatud lambiga, kellegi wiltsaapad, kellegi reisupaun ja woodifirm nurgas. Sirmi taga magas keegi waitjelt. Umber waadates, istusin diivanile, ning hakkasin riidest lahti wõtma. Mina harjus peagi haisuga. Wõtfin seljast kuue, pükid, jalast saapad; siis kargasin paar korda umber abju, jalgu kõrgele tõstes. . . . Need hüpped soojendasid. Jäi veel üle diivanile heita ning magama jääda, kuid seal juhtus wäike kaajus. Mu pilt langes kogemata woodifirmile ja . . . kujutage omale ette mu ehmatust! Sirmi tagant waatas mulle otja naisepeake lah-tiste juuste, mustade filmade ning helkivate hammastega. Mustad ripsmed liikusid, põstedel mänglesid ilusad lobufesed — nii siis, ta naeris. Ehmatasin. Peake, nähes, et ma teda tähele olen pannud, ehmatas samati ja pugesi peitu. Nagu süüdlane kuugi, lasin pea longu ja läksin diivani juure. Seitsin maha ja wõt-sin kajuks peale.

— Milline juhtumus! — mõtlesin endamisi.
— Tähendab, ta nägi, kuidas hüppasin! See on halb . . .

Meele tuletades ilusa näokese jooni, hakkasin mõtteid mölgutama. Üks pilt ilusam kui teine liikusid mu ettekujutuses ja . . . nagu karistuseks patuste mõtete eest — tundsin äkki paremal põsel tugewat, põletawat valu. Haarasin põsest kinni, kuid ei tabanud miski, kuid sain siiski asjast aru: lõhnas katkipigistatud lutika järgi.

— Kurat teab, mis see on! — kuulsin samal filmapilgul meesterahwa häält. — Reetud lutikad tahawad mind nähtawasti ära süüa!

Sm! . . . Mulle tuli meele mu hea komme, reisule minna alati lutikapulbrit kaasa wõttes. Ka seekord polnud ma jeda unustanud. Tõin plektoosi pulbriga kohwrist wälja. Müüid pulber edasi anda ilusale peakesele — ja tühjus on käes. Kuid, kuidas anda?

— See on hirmus!

— Armuline proua, — ütlesin võimalikult magusjal häälel. — Niipalju kui teie hiljutisest hüüdest aru sain, olete hädas lutikatega. Mul on pulber kaasas. Kui soowite, siis . . .

— Ah, palun!

— Sel puhul, kohe . . . tõmban ainult kajuksa selga, — rõõmustasin mina, — toon . . .

— Ei, ei . . . Andke üle sirmi, aga stia ärge tulge!

— Tean isegi, ei üle sirmi. Urge kartte: ei ole ju mõni rööwsoður . . .

— Aga, kes teid teab! Lääbisõitja rahwas . . .

— Sm! . . . Ja isegi sirmi taha tulles . . . Pole ju miski isäralikku . . . jeda enam, et olen arst, — waletasin: — aga tõhtrit, pristawitel ja koaffööbridel on õigus eraelusse waadata.

— Teie olete tõsijelt arst? Tõsijelt?

— Muidugi. Lubate omale pulbrit tuua?

— Noh, kui arst olete, siis tooge . . . Kuid milleks peaksite teie waewa nägema? Saadan mehe järele . . . Fedja! — üles wäike brünett, wähendades häält. — Fedja! ärta ometi, hülg! Tõuse üles ja mine sirmi taha! Doktor on nii armastuswäärne ja annab meile oma putukapulbrit.

„Fedja“ olemasolu sirmi taga oli minu jaoks üllatavaks uudisjeks. See lõi mu jalust. . . . Mu hinge täitis tunne, mis arwatamasti oma-ne piisatrilikule, kui ta eksib: piinlik, pahane ja hale . . . Hing läks haledaks, ja Fedja, kes sirmi tagant nähtawale ilmus, — näis peakelmise olewat; oleksin politsei kas wõi appi kutsunud. Fedja oli pikk, tugew, umbes witekümnepaastane mees, kitsaste ametnikuhuulte ja siniste soontega, mis looklesid korratult üle nina ja meelekohtade. Seljas oli tal õõkuub, jalas tuhkwid.

— Teie olete väga lahke, doktor . . . — ütles ta, pulbrit wastu wõttes ja uuesti sirmi taha pugedes. — Merci . . . Ka teie olete hädas?

— Jah! — urisegin wastu, heitsin diivanile ja kiskusin kajuksa peale. — Jah!

— Korras . . . Siina, lutikate jookseb üle ju ninakesele! Luba, et ta kinni piüian!

— Tõhid, — naeris Siina. — Ei tabanud! Riiginõunik, kõik kardawad sind, aga lutikat kätte ei saa!

— Siina, wõõra inimese juuresolekul . . . (ohkab). Mlati oled . . . Jumala pärast . . .

— Sead, ei lasje magada! — pomisesin omaette, pahandades ei tea mille üle.

Peagi waitis abielupaar. Sulgusin filmad, ei mõelnud ei millegi peale, et magama jääda. Mõõddus poostundi, tund . . . ma ei maganud. Lõppude lõpuks hakkasid naabridki jälle wiist- lema ning jostitades tülitsema.

— Smelik, isegi pulber ei aita! — urisjes Fedja. — Niipalju on lutikaid! Doktor! Siina palub mind, et küsiksin: miks haisewad lutikad nii hirmsasti?

Hakkasime juttu ajama. Rõnelesime lutikatest, ilmast, Wene talwest, arstiteadusest, millest sama wähe tean, kui astronoomiast; rääkisime Edisonist . . .

— Siina, Siinate, ära häbene . . . Ta on ju arst! — kuulsin pärast Edisoni juttu. — Ara

larda, küsi . . . Kartmiseks puudub põhjus. Shervetsjow ei aidanud, ehk aitab see.

— Küsi ije! — sõstas Siina.

— Doktor, — kõnetas mind Fedja: miks on mu naisel wahel raske hingata? Kõha, kas teate . . . kitsas, nagu ummistunud . . .

— See on pikk jutt, raske on ühe sõnaga kõike wastata . . . katsusin taganeda.

— Mis tähendab, pikk? Aga ju on . . . nagu nii, ei saa magada . . . Waadake järgi, armas doktor! Ütlen teile, teid arstid praegu Shervetsjow . . . See on hea mees, aga — kes teid teab? Ma ei usu teda! Ei usalda! Näen, teie ei taha, kuid olge nii hea! Teie waatate järgi, mina lähen aga sel ajal jaamaülema juure ja tellin samowari.

Fedja lohistas üle pörandi ja lahkus. Kätsin firmi taha. Siina istus laial diivanil; teda ümbritses hulk patju.

— Näidake keelt! — algasin, istudes ta kõrwale ning kulme kortjutades.

Ta näitas oma keelt ja hakkas naerma. Keel oli harilik, punane. Hakkasin pulssi katsuma.

— Hm! . . . umisesin, kui pulssi ei leidnud.

Ei mäleta, mis küsimusi ma weel seadisin, waadates ta naeratavasse näkku, tean ainult, et ma oma diagnoosi lõpul olin niisugune lollpea ja ma idioot, kes üleüldse enam midagi ei küsi.

Lõpuks istusin Fedja ja Siina seltsis teed jooma; tuli weel retsept kirjutada ja ma kombi-neerisin selle kofukolase arsti teaduse kõigi nõuetega:

Rp.:

Sic transit	0,05
Gloria mundi	1,0
Aquae destillatae	0,1

Rahe tunni järgi 1 supilusika täis.

Broua Sjeloowa.

Dr. Saitjew

Hommikul, kui ma kohwer käes, igarvetselt ajaks jumalaga tahtsin jätta oma uute tatta-

wataga, pidas mu Fedja nõõpi pidi sinni ja andis pihku kümnerublalise:

„Ei, teie peate vastu mõtma. Mafjan iga ausa töö eest! Teie õppisite, töötasite! Teie maksite oma teadmiste eest werega! Saan jellest aru!“

Ei olnud midagi teha, pidin kümnerublalise vastu mõtma.

Nii mõõbus üldjoontes mu kohtueelne õõ. Ma ei taha kõnelda sellest, mis tundsin, kui awanesid kohtusaali uksed ja kohtupristaw mulle mu koha kaebeluste pingil kätte juhatas. Ütlen ainult, et kahwatafin ja ehmuksin, kui nägin oma taga tuhandeid filmapaare, kes mind wahtisid, ja et lugesin omale raskeid otsusi, kui waatafin wandekohtunikkude pidulik-uhketesse nägudesse . . .

Kuid ma ei suuda kirjeldada ja teie omale ette kujutada — hirmu, mis tundsin, kui nägin punase kalewiga kaetud laua taga — prokurööri kohal — Fedjat! Ta istus ja kirjutas miskit. Waadates talle otsa, tulid mulle meelde: luitab. Siina ja diagnoos. Mitte külm, waid terwe Jäämeri surises üle mu selja . . . Lõpetades kirjutamist, tõstis ta oma filmad minu poole. Algul ei tundnud ta mind ära, siis aga juuresid ta filmaterad, alumine lõualuu jäi rippu . . . käsi hakkas wärisema. Ta tõusis aegamisi püsti ja wahtis mulle otsa. Ta tinahallid filmad puurisid mind. Tõusin samuti püsti ning, ei tea miks, hakkasin teda puurima . . .

— Kaebelune, nimetage kohtule oma nimi jne. — algas kohtuesimees.

Prokuröör mõttis istet ja jõi weelkaasi tühjaks. Ta otsaesisel seisid külm higi.

„Noh, nüüd tuleb saun!“ — mõtlesin.

Kõik tunnused rääkisid selle poolt, et prokuröör sauna hästi tuliseks kütab. Kogu aeg oli ta pahane, soris tunnistajate seletust ning urises . . .

Kuid aeg on lõpetada. Kirjutan seda kohturuumides, lõunawahetajal. Kohe algab prokurööri kõne.

Miski juhtub??

Neegrite mõtted.

Neegril on küll teha ja nagu must, aga ta süda on walge. Walgel mehel on küll nagu ja teha walged, aga ta süda on must.

Kepp, mis pekjab muste loeri, ihkab peksta ka walgeid.

Dangeb afooma (hiiglapuu Antillides), mis

uhtesti tõusis üles päikse poole, siis ütleb igaüks kohe täis põlgtust: kõdunenud!

Lõvi ja tiiger on hirmjad, aga weel hirmjam on inimene oma wihas.

Mistarmis katta teha, kui teod on katteta.

Sull.

Staalia kirjanik Renato Fucini.

Olin sel õhtul kurvas tujus. Wallatule rõõmsusele, mida ma vabas looduses armjate sõprade seltsis olin tunnud, oli järgnenud reaktiivoon, mida kurb päikseloode veel tõstis.

Olime kokku saanud, et järgmisel hommikul suurt jahti toime panna. Mõned minu seltsimehed istusid rohus, teised suitsetasid, mängisid kaarte, seadsid oma püsirohujarvi korda wõi magasid.

Mina ije jalutasin paplipuiesteel ja olin juba dige kaugele jõudnud, kui märkasin, et mulle keegi järele ei tulnud. Peaaegu oli mul hirm üksi edasi minna, aga esinud, nagu ma olin, ei pöörnud ma koha ümber, waid istusin ühe kaanalt äärde rohusse, et piirut puhata.

Mõttes libisesid mu pilgud üle soo seiswa wee, üle kaanaltite ja kraawide. Kuna ma nii oma ümbrust silmitsesin, tõusis äkki, ei tea ijege, kuidas, minu ette mu noorus kõigi oma wäikeste läbielamustega; aga see oli kummaline, psühholoogiline ilmutus, et tume walguis ijege kõige rõõmsamaid mälestusi tumestas — juba tõmbas kokku ja mu silma tulid pisarad.

Palawus oli otse lämmastaw, ilma wähe-magi jahutuseta, ehk küll õhtu eel merest nõrt tuuledõht hoowas. See tuuledõht — üheskoos mõne soolinnu aegajalt kajawa kirjaga — tõi piirut waheldust lagendiku sügawasse waiusse. Pilliroog kahises ja wärises kaanaltite ääres, kuna kaja edasi hoowas ja nii kõlas, nagu oleks hulk inimesi kaugele käsi plaksutanud.

Pikkamisi wajus päike ifka sügawamale mäeaheliku taha, mis jood ja wett ühelt poolt palistab; wee kohale tõusis walgjas udu, nii et pilt, mida nägin, iga filmapilguga ifka enam ja enam tumenes.

Ja kuna ma nõnda oma ette unistasin, oli mul, nagu oleks udu lagunenud ka minu mõtetele ja neid oma hõlma määsinud — mu aimed tuhmuusid ifka enam ja waheldusid ainult selleks, et teistele, weel tuhmimatele, maad anda. Kauge ruum, mis weel praegu waike ja elutu olnud nagu surmatwäli, elunes äkki lugemata hulgaft kahwatutest, murelikkudest olewustest, ja minu waimu eest läksid mõbda werijed wõitlused ja armjad idüllid — kõik sügawasse kurbtusse kastetud, mis ka minu hinges alataja kaswas.

Seal kõlas äkki minu ligidalt waike, kurwameelne laul, tume ja waike kui weji ije. Kõlas ühe neiu hääl — wahest oli see ühe hääl neist waestest olewustest, kes oma poole eluitga

siin kurwas ümbruses ja kahjulikus joodhus mõbda jaadawad ja rahul on töbga, mis neid sunnib põlwini mudas seisma, kuna weji neile wõbni ulatab.

Pikkamisi, üsna pikkamisi, nagu weji kaanalis, tulid toonid lähemale, ja aegamõbda kuulsin järgmisi sõnu:

„Mu armjan jurnud, armjan, kes mul antud, et teda armastajin eluaja!

Müüd on ta üles jurnuaeda kantud

ja mullaga on täidetud ta maja...

Oh üttele, armas Jumal, üttele seda:

Kas inglina kord jaan weel näha teda?

Mu nutuhääl siin tuules kustub, kaob —

siind leinab jüda, kuni hauda waob!“

... „Arca siit tühjuseft!.. Pean jälle inimesi nägema, muidu juren weel nukrujuseft!“

Nende sõnadega tõusiu ma, et kiiresti jälle meie koondustõhta tagasi tõtata.

„Kõik magawad juba minu majas“, ütles waht.

„Mis, nii wara juba?“ imestajin mina.

„Kõik olid wäsinud. Kas herra ei taha weel puhata?“

„Ei.“

„Aga mis Te siis teete?“

„Ei tea seda weel ijege; küll juba tuleb midagi meelde. Wäsinud ei ole ma weel sügugi.“

„Kas tahate wahest wõrte waadata? Pean weel jinna minema.“

„Waadata ma neid tahan, aga ilma Teieta.“

„Aga kas sõuda oskate?“

Ma naersin ta wälja.

„Nii siis pange tähele: Teie leiate juba siit jilla tagant tojina paate; kuus neist seisawad harilikult ülewal walli ääres ja kaks kõige paremat jeal ristikaanali ääres — seda ju teate?“

„Mitte selgesti, aga ma wõin ju küsida.“

„Kedagi ei ole ligidal.“

„Aga ma kuulsin praegu laulmist...“

„Ah nii — see tüdruk... Teie saate kokku ka hulluga, kui nurgast mõbda jõuate; tema on sel ajal jeal.“

Pool tundi hiljem istusiu paadis ja katjusiu siin rägastikus tingimata tarwiliku raudse aerhargiga weerohu lehti ja teisi weetaimi, mida siin hirmsasti kaswab, kõrwaldada, kuna ije, püsti paadis seisest, asjata otjisin mõnda

inimlikku olemust, kes mulle oleks teadnud teed juhatada ristkaanali juurde...

„Kes kingib mulle piibutäie tubakat?“

Rohkudes kahmasin ma püsti ja waatasin pajupöõsa poole, kust see hääl näis tulewat. Ma nägin seal üht poolmetsikut kogu, kes, kus-
tunud piibule tähendades, wastust näis oota-
wat.

„Tubakat mul ei ole, aga kui sigarit ta-
hate...“

„Wõtan tänuga wastu. Wisake aga stia!“

„Aga ta kufub wette!“

„Jah, kannatage filmapilt.“

Ta tõusis üles ja sirutas oma pahema käe kübaraga wälja, kuna ta ise parema käega ühest pajupöõsast kinni hoidis ja woe kohal heljus.

„Müüd ruttu! Ja kui ta wette kufub, toon
ta sealt ise wälja.“

Ta wõttis sigari kübaraga wastu, tänas
weel kord ja toppis sigari siis ettewaatlikult
piipu.

„Kas saan siit ristkaanali juurde?“

„Muidugi! Seal ta seisabki... aga kes
Te olete?“

„Sor Giuseppe on mu isa.“

„Kui imelik! Sor Giuseppe!.. Mis teeb
siis jor Federigo?“

„Minu omu? Kas teda tunnete?“

„Kas? Olime üheskoos noored ja mul on
weel selgesti meeles, kui ta stia johu tuli. Oh
Sumal...“ ta ohkas sügawasti — „kolmküm-
mend aastat on seda ju tagasi!“

„Aga — ma ei küsi uudishimu pärast —
kes olete siis Teie?“

„Do! Urge ennast jellega waewake!“

„Miks mitte?“

„Miks... miks... on Teil wahest tule-
tiffu?“

„Siin! Aga mis ametit Te peate?“

„Olin kahelja aastat galeeriwang; siis hat-
kasin ühe herra juures kammerteenriks... ja
nüüd püüan kalu wõi kain jahil.“

„Galeeriwang?“

„Do, Teie ei tarwitse karta. Kas näete
ämblikku, kes mu pükstjäärat mööda üles ro-
nib? Mina ei tapaks teda mingisuguse taju
eest... Miks ei peaks ka waesed loomad wõi-
ma lõbu tunda omaist elust? Aga kui ta mind
nõelaks, jah, siis...“

„Aga kahelja aastat galeeris? Kuidas on
see wõimailk? Wist küll mõni noore-eapatt?“

„Patt?! Üra tapjin selle koera... seal —
näete — seisis see metsaline... ja pani püsti
palgesse ja naeris, ja part oli tema oma...“

„Mis! Üks wilets lind oli põhjuselks?“

„Urge pidage mind mõrtsukatks ja nadikae-
laks, herra!... Enne peate kõik teadma. Müüd

näen ma küll niisugune wälja, aga see on teiste
siin. Mina soovisin koigile head. Ja kellele
mõrtsukatks siin pidi headmeelt tegema, see mär-
kas, kas ta ribide wahel midagi löi... ja nüüd
kutsuwad nad siin mind hulluks.“

„Ma! Teie oltegi siis see „hull“?“

„Jah, herra! Ja nüüd kannatan ma nal-
ga — jaate aru? — nalga... ja ometi ei ole
ma ühelegi inimesele midagi paha teinud...
jah, temale, temale tegin seda; aga ma ei wõi-
nud teisiti, see pidi olema! Isegi püha neitsi
taewas oleks seda teinud.“

„No, jutustage siis...“

„Hea meelega. See kergitab südant ja seda
on waja.“

„Teie teda muidugi ei tunnud, aga sest pole
wiga. Ta oli walget werd ja ta nimi oli
Stella, aga ükski täht polnud taewas temast
ilusam. Ta laulis alati, ja ma kükitasin päe-
wad otsa pilliroos, et teda kuulata, kuna ma seda
ühel päewal enam ei suutnud wälja kannatada
ja temale minema ja terve kuu aega ei näinud
ma teda enam. Inimesed küsijid, mis mul
olla, ja arwasid, mu nägu olla furnufarwaline
... olin seekord kahelkateiskümmend aastat
wana ja tema wiisteiskümmend... Kas näete
seal seda wäiteft kabelit?.. Selle all ta puh-
tab!.. Ah, herra! Teie ei ole teda tunnud.
Sellest on juba katsteiskümmend aastat möö-
da; aga kui oleksin maaler, wõiksin teda weel
maalida... joon joone järele, täpselt...“

„Wiimaks sain ühel õhtul koftu ta isaga,
tema hakkas peale:

„On see tõsi“, küsis ta, „et minu Stellat
armastad?“

Silmapilgul olin nii kohmetu, et oieti
ei teadnud, mis ütelda; siis aga wastasin:

„Jah.“

„Jus“, ütles tema, „siis pea meeles: Et
mul midagi sinu wastu oleks, ei wõi ütelda,
sest ma pole sinu ja su toimingute üle midagi
paha kuulnud, aga kuidas on lugu rahakotiga?
Paar soldit wõin ma oma tütrele anda, mitte
suurt warandust, saad aru, aga lõpuks...“

„Sel õhtul leppisime koftu. Tema arwas,
et jõuab wäitse üti jaoks raha koftu saada, ja
neiu ütles, et ta mind armastawat. Järgmi-
sel hommikul, ju enne koitu, olin teel Marem-
menisje, kust tööd leidjin. — Wabandage!
Kas Teil on tuletiffu! — Poolteise aasta pä-
rast tuljin koju. Tulen koju, koputan, ja ma
wana hea ema — teiji mul polnud, — awab
ukse. Kui mind näeb, ei näe midagi, waid
langeb mulle kaela ja hakkab nutma... Et
mulle seekord õnnetust ei juhtunud, oli ime.

„On ta surnud?“ mõirgan ma.

„Oh et see nii oleks olnud! Tal waesete-

sel oleks ka vähem tulnud kannatada ja võib olla... kes teab!..

"Aga halastaja Jumal taevas ei tahtnud üht koeraija karistamata jätta: oli parajasti pulmapäev, kui kõik kirikust tulid, seal tabas teda rabandus ja ta kõrvas tänavale kui lojus."

"Jumala eest! Aga miks andis ta Teile siis efiti töotusi?"

"Ahnu! Saate aru, ahnu! Teine oskas ta habet silitada, see nurjatu; näitas talle üht ütti ja paarisada skuudit, ja see wana soht — aga ta on surnud ja ma waikin parem; jurnutest ei pea paha rääkima. — Mina jäin haigeks ja põdesin kolm kuud. Ma kannatafin raskesti, aga sulgusin kõik südamesse, sest nüüd ju enam abi ei olnud, ja Stella, see waenelaps, pidi leppima ja oli veel õnnetu kui mina, nii et ma temale enam südamewalu ei tahtnud teha."

Ta jäi äkki wait ja tõusis üles, et üle pilliroo kaugele waadata. Siis wajus ta jälle raskesti maha ja istus jälle, käed põlvede ümber, lõug põlvedel, filmad weepinual.

Mõne minuti pärast algas ta uuesti:

"Kaua see nii edasi minna ei võinud. Teadsin ka, et Stella mees mind pilkas ja minu peale pilkelaulu laulis... Mina hoidsin neist eemale, sest ma ei tea, mis oleks sündinud, kui ma temaga oleksin kokku juhtunud. Mõni aeg läks see mul korda, aga wiimaks..."

"Kõige efiti nägin Stelat jälle lõikuse palweäigul. Ei tunnud teda enam ära; taist polnud muud enam järel kui filmad! Efiti wah-tiisin teda tarretult — ta näis see olewat, aga jälle ka mitte; kui ta pärast minust mööda läks, tegi ta, nagu oleks tathnud juukseid seada, selle juures komistas ta ja küünaal kufkus tal käest. Ma olin enesele taskurätiku suhu top-pinud ja närisin seda nüüd hammastega kui koer, et mitte waljusti kšendada. Ruidas ma sel päewal koju sain, ei mäleta enam."

Ta tõstis uuesti pea ja waatas ringi. Siis koputas ta piibust tuha ägedasti wälja, ja ohates, mis peaaegu nagu karjatus oli, jättas ta:

"Siin sain kokku ka ta mehega... järgmisel hommikul... Ta seisib pöšjas, kui part üles lendas, ja ei olnud mind näinud, mina teda ka veel mitte. Me lasime peaaegu ühel ajal... mina temast sekundi warem, ja mina ei lastnud mööda, seda tean selgesti. Ma hii-lisin alla kaanali poole ja olin waewalt küm-me sammu astunud, seal seisab ta minu ees... Taewane halastus, mis olin ma paha teinud?"

"Mu esimene mõte oli püüsiuud tema poole pöörda, aga armuline Jumal andis mulle niipalju jõudu, et ümber pöörfin.

"Aga mis teeb see nurjatu? Tema hakkab mu selja taga naerma ja hüüdma: „Tahtsin ainult waadata, kas jälle tüli norid, lurjus!“... ja siis... „Mina wangi, sina pörgus!“ mõrghasin ma ja kihutasin kuuli ta narusest südamest läbi... Teie oleksite seda ka teinud, herra; tõesti, Teie oleksite seda ka teinud!"

Ta wiskas käed õhku nagu hull ja kargas wiimaks oma wäiksesse paati, et eemale sõuda — ifka ringi waadates, nagu oleks teda tont taga ajanud."

"Mulle näib, et midagi kardate?" ütlesin mina. "Miks Te lastute?"

"Laske mind, herra, laske mind! See-kord kuulsin teda tõesti!"

"Keda?"

"Teda, Stella nooremat õde. Tema võib niisama laulda kui ta õde."

"Aga mina ei kuule midagi."

Ta kuulatas pisut ja ütles siis:

"Teil on õigus, ma arwasin seda ainult."

Ma tahtsin heameelega ta jutu lõppu kuulda ja tuletasin talle seda meelde.

"Ja kahessa aasta pärast hakkasite kammer-teenriks?"

"Jah."

"Ja siis lastufite?"

"Herra lastis mu lahti."

"Aga miks?"

"Tema hakkas warsti minust lugu pidama, ja selle peale olid kõik teised teenijad kadunud. Ta pani mu hästi riidesse, kinkis mulle ilusa püssi, andis mulle siin selle uuri ja hoidis mind alati oma ligidal. Ja sel päewal, mil ma talle noorema poja tagasi tõin, kes sohu oli sattunud — sinna, kus palju wealuseid taimi kaswab, hakkas ta nutma, suudles mind ja ütles, et mina ainult tema majas pidawat su-rema."

"See õhtu oli paha eeltähendusjega; wõõrad herrad tulid külla ja üks neist silmitses mind alati terawasti."

"Teisel hommikul, kui herralt käsku ootasin tema seltsis jahile minna, kutsub majawa-litjeja mu kontorisje. „Herra teab kõik“, teatas ta mulle; „tal on küll kahju, aga ta peab su lahti lastma. Siin on su püüs ja wiisjada liiri! — Need wiisjada liiri jätfin sinna paika ja lastusin püssiga.“

Ta peatas ja pühkis järgimarrutaga higi otjaestfelt; siis jutustas ta edasi:

"Nüüd on seft üheffa aastat mööda. Zui-mesed ütlewad, et hull olen. Zooksewad mulle järele, hüüawad mind wõi lastewad eemale, et mind hirmutada. Aga see on mulle juba paras; miks ei pannud ma enefe tooford, kui ta maha lastsin, kiwi kaela, ja kõik oleks lõpetatud olnud!"

"Aga kui Te kord midagi tarvitate või haigeks jääte? Kas Teil omaftid ei ole?"

"Ei ainuſtki."

"Ka ſõpra."

"Sõpra? Ometi, ja veel miſſugune! Kas tahate teda näha?"

Ta wilistas, kadus ſiis puusadeni wette ja tõi ühe wana koera eſile, kes ſaba liputas ja oma peremehele kääpi tahtis ſülle panna, iſe jelle juures rõõmu pärast haugata des.

"Wai, Mooro, wai!" hüüdis mees ruttu.

"Sa tead ju, kui keegi meid kuuleb, peame ſiit ruttu lahkuma. Säh, ja waene loom!"

Nende ſõnadega wiſkas ta koerale tiifitſe kuiwa leiba, mis, ilma et hambaidki oleks puatunud, waſe Mooro ſuhu kadus nagu kivi wette.

Silmapiik wahtis koer, pooliſtukile, tema poole üles, nagu oleks ta küſida tahtnud: "On ſee kõi?" Aga hull ſilmitſes teda õrnasti ja noogutas ohates pead: "Tänafeks jah."

"Teie armastate ſeda koera?" küſiſin ma.

"Enam kui oma elu."

"Mulle Te teda ei müüks?"

"Parem tapan ta ära."

"Aga kui ta sureb?"

"Siis suren minagi."

Samal pilgul kahmas ta wäheſe kiiruga aerhargi, põbras pead: ja kadus uttu, mis itka pakſemaks läks, kuna kerge tuul ühe neuu laulu minu kõrwa kandis, mis kurb ja ärras oli:

"Mu nutuhääl ſiin tuules kustub, kaob, ſind leinab ſüda, kuni hauda waob!"

Kui ma umbes kaks tuud hiljem jälle ſiia tuln, küſiſin wahilt hullu järele.

"Kas ma Teile ei ütelnud, et ta pool nõida on?! ... Teile ei tea ſiis midagi?"

"Ei."

"Kas mäletate veel muſta koera, kes tema juures oli?"

"Jah."

"Noh, ſee kärwas ühel päewal wanaduse nõrkufe, nälja pärast, haigufe pärast — kes ſeda teab. Ja neli päewa hiljem leidſid nad hullu kõrkjate wahelt kummuli — nägu weel waewalt tuntaw ... ütlege auſaſti, kas ei tee ſee Teilegi rõõmu, et ta ilmaſt kadus?"

Mina waitſin ja lõpetafin jutu.

Sääsk ja kärbes.

Gruuſia kirjanik A. Zeretelli.

Kawal jääſt rääkis kärbſele:

"Defene, mina olen ſinu sõber ... Jutud liiguwad — kas oled neid kuulnud? — et tige ämblik meid mõlemaid tahtwat kinni püüda; wõrk olla tal meie jaoks juba walmis. Aga meie — me meel tiifitſeme oma wahel! ... Jätame wiha ja tüli — ühineme, et ühifel jõul läbi lüüa ämblikuwõrguſt!"

Kawalad kõned on kõrwale head kuulda ja jellepärast leiawad nad ka uſtujaid; nii oli ſiis ka kärbes jääſe ettepanekuga kohe nõus. Sääſt iſtus kärbſe kufile ja nad läſid ämblikuwõrku otſima.

Teel hakkas jääſel kange janu. Kuſt saada juua? Sääſt pistis oma nina kärbſe turjaſse ja hakkas ſealt werd imema. Kärbes kannatab ja

kannatab, aga wend imeb hoolimataſt edaſi. Juba tunneb kärbes, et weri wäheneb ja jõud raugema hakkab. Wiimaks lõpeb ta kannatus ja ta kiſendab:

"Di, waluſ! Sõber, jäta wercimemine wõi kõi minema. Oled mind ju küllalt piinanud, ſeft ma olen nõrkemas!"

"Loll, loll, waſtas jääſt toorelt, „eks me ole ju ämbliku waſtas ühifel wäljas?! Mina olen ju ſinu kõige parem sõber. Waata, ſeal ongi ju tige ämblik ja ta wõrk, mis tuules õõtsub!"

"Lõſi küll", oiges kärbes, „aga nõndagi äwardab mind ſurm. Kas ämblik mind piinab wõi ei, aga ſina lõpetad warſti mu elu!"

Wastolud.

Andres Silla.

"Ei wõi olla iluſamat ega paremat, kui täiſmehena liituda, töötada, elufõrguſel ſeiſta ja lugupeetud olla", ütles wiineteiſtümneaasta-ne koolipois ja sõbrale.

"Ei ole iluſamat ega rõõmurikkamat aega, kui muretu lapſepõli", ütles ſama mees sõbrale, kui ta oma kuuekümnepäewast ſünnipäewa pühitſes.

Wangis.

Armeenia kirjanik **Armetis Aharonean.**

Oli kehvõ. Wangikojas walitses rõhuv waitus. Ühetooniliselt, aga wahetult kajajid ainult wahi sammud. Kongiustes seiswad wäiksed, ümmargused augud paitsid eesruumi hämarikku mustardalt. Waht heitis aegajalt kartliku pilgu neile ümmargustele aifudele, nagu oleksid need augud tema poole pöördud jurnufilmad.

Minult wangikoja ülema toas oli walguft. Seal istusid kats meest teine teisel pool lauda ja filmitefid oma ees seiswat paberilehte. Need olid ülem oma abilijega ja nad märkisid paberile pliiatfiga wangide nimefid, kes hom-me pidid minema kohtu ette.

Klirr, klirr!

"Juba jälle", hüüdis ülem waljusti ja wistas pliiatfi käest.

"Mis on?" küsis abiline.

"Uus wang, kes mind juba mitu päewa oma tetikolistanijega piinab".

"Miks teeb ta nii suurt kolinat?"

"Kust mina seda tean? Wahetult liigub see kaitfakas giaur oma koeraputkas, katjub ringi käia ja ei anna mulle rahu. Dont wõtku nü-sugust teenistust!" Ta lõi rusikaga lauale. "Olen fiin juba hulga aastaid, aga selle põrgu-life kolinaga ei harju ega harju!"

Klirr, klirr!...

Jälle kajas wastif kolin, seekord waljemini, selgemini.

"Ei jaks", mõirgas ülem, "ei jaks enam kuulda, kui keft koliseb. Gile õõfel ei saanud ma tema pärast filmagi finni."

Abiline hakkas naerma.

"Mis ja naerad?"

"Mis ma naeran? Keedetud kanagi naerad, kui talle üteldakse, et hunt lamba määgimist kardab. Mis ja wihastad ja rahutu oled? Sunni ta waitima."

"Waitima? Kerge ütelda. Aga kuidas?"

"Käsi, et ta magaks".

"Aga kui ta ei maga?"

"Siis pane ta magama. Kas siis selleks abinõusid ei ole? Mistarmis on need fiin?"

Abiline tähendab setnal rippuwate piitfade peale, mille otjas raudkuulid, ja ta filmad wäl-fusid kunitaheliselt.

Klirr, klirr... kajas uuesti kongist.

Ülem mõtles seekord pijut järele, hammus-tas huult ja läks wihafelt wälja. Ta läks kongiukse juurde, kust klirin kostis, awas ukse ole-wa augu ja hüüdis wihafelt:

"Sina, koer, giaur, miks sa wait ei ole?"
"Ega ma ei tee ju midagi", kajas seest wastus.

"Mis sa wahetult ahelaid kolistad?"

"Ketid, mis mulle andsite, puutuwad kofku".

"Miks sa ennast fiis liigutad?"

"Mis ma pean fiis tegema?"

"Maga, maga, ütlen ma. Kui mitte..."

Ülem jäi wait.

Maga — on kerge ütelda, mõtles wang. Aga kas suudab magada õnnetu wabaduse eest wõitleja, kes elusalt maetakse pimedasse hauda ja kaasa ei wõta weendumust, et ta orjastatud isamaa aastajadu keftnud walud, haawad, pi-sarad ja õhted ühes temaga stia samasse hauda on heidetud?

Wõitleja rind oli wulkaan, ta pea mõtete-meri, ta wangikoda kitsas ja ta ahel raske. Aga ta ahela kolin oli hirmsale wägiwallale kohu-taw wõidulaul, mis ju maailma alguseft saa-dif kiniste wõlwide all kajas, kus wabadus maewoles ja kispandas.

Seda mõtles wang ja ei maganud.

Ülem lahkus, aga wang jäi filmapilguks seisma, mõtles järele ja fiis liigutas ennast jäl-le. Kong oli nii kitsas, et ta käia ei saanud. Ta katjus seinä ääres mõned sammud teha... Ja ahel kolises ja pimedust ekfitati. Klirr, klirr!...

"On see narr juba ammu fiin?" küsis abi-line ülemalt, kui see tagasi tuli.

"Kolm päewa tagasi on ta Thoprag-Gelas kätte saadud. Tema on üks pahematest, ei saa magada. Ufun, selle taga peitub palju, aga tee-gi ei tea, kes wõi kust ta on."

"Nii fiis lähed ta?"

"Wõllasse? Muidugi, kui otjus finnita-takse. Aga misjuguine mees see on!..."

Nad jäid wait. Futuaine oli õudne.

Kuid waitimist segas uus klirin.

"Dota hommituni, giaur", pomises ülem, "oota!..."

Abiline tõusis, ütles head õõd ja lahkus.

Wangikojas walitses jälle waitus, mida aga tetikolin tihti ja tihti jälle segas. Klirr, klirr!...

Tuli hommit, tund, mil wangidele einet anti.

"Müüd jääb sa igawesti magama, giaur", pomises ülem, kes sõõgikausiga rahutu wangi kongi juurde astus.

Ta avas uffe, astus kongi ja pani sõõgi-
kausi pörandale.

Wang magas alles; sellepärast läks ülem
ettevaatlikult wälja. Ta pani uffe jälle finni,
aga ei lahkunud selle juurest — õigemini: ei
jaksanud selle juurest lahkuda. Mingisugune
ebamäärane, aga tugev tunne hoidis teda ko-
ha peal. Ta pani silma wäikse uffeaugu juurde
ja wahtis tarretult kongi, ilma et olets jaks-
nud sealt lahkuda.

Wangi kaju oli ilus ja ülem. Ta lai otja-
esine oli jama selge kui tema taga seiswad
mõtted. Ta mehine rind tõusis ja wajus ja ta
lai habe kattis seda. Terwes kujus oli midagi,
mis ülemat sundis alistuma. Midagi, nagu
usulist hirm, ärtas ta pöues. Ta katsus seda pe-
letada. Ei, ei, tal ei olnud sest mehest kahju...
Nüüd tõuseb ta pikkamisi, liigineb toidule, wõ-
tab sellest lusika, kaks... ja kihwt täidab oma
kohuse, teeb oma töö.

Nii mõtles wangitoja ülem, magawat noort-
meest silmitsedes.

Uga miks oli ta siia jäänud, miks ei lahku-
nud ta?

Seda ei teadnud ta isegi, ja ei tahtnud selle
üle ka järele mõelda; aga ta katsus ennast
maksma panya, et ta ohwri surmatawalust taht-
wat rõõmu tunda.

Ruid ta pettis ennast.

Nüüd liigutab ennast wang; ta hõõrus sil-
mi, ajas enda püsti ja waatas ringi.

Smelik!

Ülem hakkas warijema; ta põlwed läksid
lõdwaiks. Nii siis oli julgus, kuritöö üle rõõ-
mu tunda — wale! Uga kas ei olnud ta ju
palju inimesi ära kihwtitanud?

Wang tõusis üles, ahelad kõlisesid jälle nagu
enne, aga ülem ei wihaстанud. Ta heitus.
Miks? Ta kihwtitas täna esimest kord ühe in-
imese ise oma käega. Waremalt olid kõik need
kuritööd tehtud tema käful.

Wang lähenes toidukaufile. Ülem silmitses
iga ta liigutust. Ta jalad wankusid, ta toetus
uffe najale, et mitte kukkuda.

Nüüd mõttis ohwer rahulikult lusika kätte,
nagu hakkaks ta harjunud tööd tegema. Wae-
walt jaksas ülem seda weel näha. Ta tahtis
lahkuda, aga ei suutnud. Kõri jäi tal äkki kui-
waks... Mis oli see ilus, tugev, tubli mees
talle õieti teinud? See ilus keha, need sära-
filmad, see terve noor elu, mispärast pidi ta
surema? Mispärast tahtis ta teda salakawalalt
ja alatult tappa — kihwtiga?...

Wang aimas mõtlust, mis ülemas sündis,
ja ta põhjusi. Ta pistis lusika supisse ja tõstis
selle pikkamisi suu juurde, kui üks paukudes
awanes, ülem sisse tormas, ta käest finni kah-
mas ja hüüdis:

„Dota, oota!“

Mehe nägu oli õudne.

Wang silmitses teda imestades.

„Dota“, ktsendas ülem ja lõõstutas, nagu
lämbuks ta. „Ma ei wõi, oota, kõlista oma
ahelaid niipalju kui tahad, kõlisesgu nad iga-
westi, aga ära seda sõõ!... Ma ei wõi ju
omett...“

Ja ta napsas wangilt kausi ja lusika, põge-
nes kongist ja pani selle ruttu finni.

Wang mõistis. Ta näol hiilgas wainne
naeratus, nagu õhtueha kurb wari. Ta rõõ-
mustas. Siin kiwimõlwi all, lufus uffe taga,
ahelad kätte ümber — oli tema mõitja...

Kus peab suudlema.

Kroaatia rahwalaul.

Kokku juhtusid kord haljal aasal,
haljal aasal, oja kaunil kaldal
ilus Maarja ja ka ilus Marko.

„Anna mulle nüüd, mis töotasid anda!“ —

„Mida töotasin, armsam, sulle anda?“ —

„Oma põsed, mis veel suudlemata“ —

„Minu põski, mis veel suudlemata,
suudelda ei wõi sa oja kaldal,
võid neid suudelda mu ema juures.“

Enne päiksetõusu.

Saksa kirjanik Manfred Ryber.

Olid sepitoda ja sepp. Sepp aga oli iseäraslik sepp, sest ta päewatöö algas enne päiksetõusu. See on väga raske päewatöö. Wäsitab ja teeb nukraks. Tarwitab palju jõudu. Sest inimene on üfifit, kui ta widewiku ajal töötab.

Müüd oli õõ ja sepp ei olnud sepikojas. Tulewaim ääfis magas. Minult ta hingeshit õõgus tuha all ja puistas wahete-wahel mõne särawa sädeme pimedusse. Aga säde kustus peagi. Minult nõrk walgushelit jäi ja kobas otsides ja effides läbi pimedada sepikojas.

Õõts lastis oma suure mao woltidena rip-puda. Nägi wälja, nagu paks isand, kes äffi on kõhnaks jäänud. Selle üle oleks wõinud naerda, aga sepikojas polnud kedagi, kes oleks osanud naerda.

Ulas pööras oma paksu pea teratwa ninaga pikkamisi igale poole ja silmitses wana rauda, mida täna oli tarwis taguda. Seda ei olnud palju. Minult mõni tükk. Need seifid nurgas ja olid mustad ning tolmunud, nagu inimesed, kel pikk ja raske teekond selja taga.

Ulas wihastas.

„Misjugused hulguised jia koif kolku korju-wad! Om, et nad ääfisse peawad minema, enne kui nad mu särawa pea peale pannakse. See ajaks isu ära. Tänan. Meiesugune on puhas.“

Ulas kärjutas põlglikult oma suurt nina ja pööras wanale rauale selja. Ta oli põikpea, ega mõelnud, et temagi wanaraud oli ja et wanaraud, mis nii palju rännanud, ta jama särawaks saab, kui tulewaim tast kinni kähmab ja wafar teda taob. Tema arwas, et on ole-mas säraw raud ja mustunud ja tolmune raud — ja jäi selle juurde. Tema oli ju põikpea ja ei teadnud ka, kui suure waewaga ta meister sedita oli kogunud, et teda widewikul ümber ta-guda.

Wanaraud tundis suurt kergendust, kui alas talle selja pööras ja ta tema tõrelewat pilku enam ei tunnud. Sest ta oli sedita selgesti tunnud, ehit ta küll must ja tolmunud oli. Müüd hakkas ta oma wahel jostitades juttu westma.

Seal oli mitu asja, mis wanaduse poolest kaugele lahku läksid. Muu seas oli seal asju, mis oieti juba haruldased olid. Kuid teiste hulgas oli seal ka noori, mis alles mõni aasta wanad. Aga wälimuse poolest olid nad koif ühefugused.

„Teie olete nii roostetanud“, ütles üks fett

osawõtlikult wanale mödgale, „see on väga paha haigus. Kahllemata tunnete enda haige olewat?“

Mööf ohkas walufasti.

„See on wana haigus“, ütles ta, „mida ma juba mitusada aastat põen. Need on weweplekid. Olen elus hirmsaid asju näinud. Käisin läbi paljudest käest. Üks löi minuga teise maha. Üks wõttis mu teise käest, et sellega jälle teisi tappa. Koif wewep ja pisarad sõin ma endasse. Wähe sain rahu. Ma suplesin meres ja see, kes kõige enam wewep walas, löi samade kätega kella ja nimetas sedita oma wõiduks.“

„Olen ainult mõned aastat wana“, ütles üks noor mööf, „aga olen just seditama näinud.“

„Olen näinud teisi wõite“, ütles üks wana roostetanud riiw. „Nägin inimesi, kes olid wõidu saanud eneste ja maailma üle oma mõtetega. Mina kufutafin ufse, mille taha nad pandi. Nad istufid ja hufkufid wangikojas. Aga nende mõtted tulid läbi ufse wälja ja läksid minust mööda wälja kõigisse tänawatesse.“

„Olen teist palju noorem“, ütles üks teine riiw, „aga tegin seditama ja nägin seditama.“ Tulewaim ääfis hingas raskesti ja koidu efimene kuma sehwis wanast rauast üle. Ta kohmetas ja tufanes, sest nüüd kerkufid ta plekid weel selgemini efile kui tulewaimu walguusel, kes kufas ääfis waewaga hingas. Wanaraud silmitses kurwalt oma määrdinud teha ja hakkas kurwalt juttu westma.

„Mina pidin üht mõrtufukat kinni hoidma“, kurtis fett; „see oli ta wiinufel õõl. Tema kõrwal istus mees talaaris, raamat käes ja raamatu peal kuldrift.“

„Mina pidin tapamajas töötama“, ütles üks pikk nuga, „ja olen tuhandetele olewustele ehmatanud filmadesse waadanud, enne kui nad kufufid. Magu tuhanded loomahinged ümber efitwad majas, mis täis wewep ja õudu. Selle juures oli üks tükk minust enne ühe wana, waike mehe roosifrantfisi pärlfiks. See oli In-dias ja see wana waike mees pühkis teed enese enese ees oma nõrkade kätega, et mitte mõnele olewusele peale astuda. Ta nimetas usfikest oma weinaks ja palus temale oma jumalateft õnnistust. Ta rääkis orjade kufist. Joonistas ristit liiwasse ja kobas oma roosifrantfi, kui tuul liiwa tuisfaks. Wõõrad Euroopa preefitrid hirwitafid wanamehe usku.“

„Meil on nüüd Euroopa ja tema kultuur“,

ütles mõõd vihafelt ja raputas maha kuld-
tutu, mis ta küljes rippus.

„Peame läbi rändama paljudest wormi-
dest“, ütles nuga, „seda ütles wana India
mees. Ainult see on mul teadmata, misfugu-
sed wormid me saame.“

„Reisise wormidesse ei wõi me jääda!“
hüüdsid kõik segamini. „Oleme mustad ja täis-
plekke. Antagu meile teine kuju. Vähe me tu-
lewaimu juurde ja palume enestele teist kuju.
Aga me ei oota päikefetõuju, ei taha, et päike
meid niifugustena leiab. Sest siis walgustab ta
meie mustust ja plekke. Aga sepp nii pea ei
tule. Wististi magab ta alles.“

Seal lendas üks jäde äärist nende keskele.

„Sepp ei maga. Ta tuleb kohe“, susistas
jāde; „tema on iseäralik sepp. Töötab enne
päikfetõuju.“

Siis kustus jāde.

Üks awanes ja sepp tuli. See oli tõsine,
waitne mees, kel kurwad silmad. See tuli ta
päewatööst. Ta astus lootsale, nii et see kõik
oma kortsud jälle üles paisutas. Tulewaim
ärkas kitsas äärist ja pistis wanaraua tulle. Siis
wõttis ta tema tuleristimisest jälle wälja ja pani
alajale.

„Mis saab meist — misfugune kuju — mis-
fugune kuju?“ küsis wanarand ja nuga mõtles
wanamehe peale Indias.

Sepp tagus. Sädemed särelesid.

Ta sepitšes ainult ühe kuju, wiimase kõi-
gist wormidest. Ta sepitšes raua hinge.

See oli ta päewatöö.

Kui kõik walmis oli, seisid hiilgaw adratera
sepikojas ees kasteniiskel mullal.

Ja päike tõusis.

Rahjuks on see ainult muinasjutt . . .

Wiinapuu ja kuusk.

Hispaania kirjanik Manuel del Palacio.

Robarate magaja raaskuse all longu wa-
judes kuuse juurde, mille warjus ta kaswas,
hakkas wiinapuu rääkima:

„Mis kasu sul sellest on, et ja minuist
juurem oled ja end kõrgemale ja laiemale
wõid upitada? Kui inimene meie wahel peab
walima, siis walib ta wististi minu! Sest
selle pealuu tühi on, selle täidan ma mõtete-
ga. Lusti ja armastusega sammun ma sinna,
tus puudus troostist ja lootusest. Kus kur-
walt tulewikku waadatakse, seal pakun me
oma peekrit ja wabastan. Sina annad inime-
sele ainult warju ja muud midagi. Sinu
suurus pole midagi wäärt!“

Kuusk oli waitides ja kannatlikult kuu-
lanud. Müüd liigutas ta pikkamisi oma tõsist
pead ja hakkas tajakesti kohisema:

„Tõsi — ja täidab inimese luulewõtmu-
rõõmuga, wõtad talt nured, ja kus õhtu hak-
tab tulema, seal walmistad ja naerdes hom-
mikut. Seal, kus pärgi waja pole, annad ja
talle pärgi. Ta joob sinu meini, ja lubad talle
liig palju, aga rahu ta ei leia! Mina aga täi-
dan, mis luban, ega peta teda. Ma ei osta
pärgi punuda, aga rahu, mis ja temalt röö-
wid, annan ma talle tagasi. Neli lauda too-
wis ta minult sündides kiiguts, neli lauda
annan ma talle jälle, kui ta maetakse!“

Inimene.

Austria kirjanik Roda Roda.

Büha Suleiman küsis kord sipelgalt, kui
palju ta aastas toitu tarwitab.

„Ühe nisutera“, wastas sipelgas.

Suleiman pani sipelga pudelisse ja andis
talle kaasa ühe nisutera.

Aasta hiljem pudelit awades, leidis ta
sipelga terve ja wõimja olevat, kuna nisutera
ainult pooleni oli ära tarwitatud.

„Mispärast olid sa nii kofkuhoiblik?“ küsis
Suleiman.

„Etewaatusse pärast“, wastas sipelgas.

„Nii kaua kui ma elasin Jumala armust, wõi-
sin aastas terve nisutera ära süüa, aga lange-
des inimese kätte, ei wõinud ma ju loota, et
ta aasta pärast weel minu peale mõtleb, ja
sellepärast hoibsin teise poole tera teiseks
aastaks.“

Wäike-Svammur.

Islandi kirjaniiku Einar Hjörleifssoni romaan.

(Lõpp.)

Ja nõnda asus ta südamesse tung Jumalalt andeks paluda, just nii, kuidas ta seda lapsepõlves teinud, südant wälja puistata ja kõigest südamest palwetada. Ja seia tegi ta siis täiest südamest, ilma kahtlemata, ilma selle üle järde mõtlemata. Tema oli jälle lapseks saanud. Kahtluseta olid ära kuuwanud armastuse tuues.

Oleks talle keegi hommikul ütelnud, et päewa jooksul midagi sellesarnast sünnib, ta ei oleks seda mimest wististi mitte prohwetiks pidanud. Aga weel vähem oleks ta seda uskunud, et ta armjam jumaliku olemuse ära salgas ja nõuks wõttis kurjaks naisteks saada.

Aga kiiremini kui armatud tuli tagasi — reaktioon — tuli tagasi tasakaal ta südamesse. Jah, waewalt weel tundis ta oma ülespidamisest häbi. Kodanikuweri on meis nii wägew, et kardame ennast alandawat, kui mõneks filmapilguks oma loomuliku südametunde woli alla sattume, ka kui keegi peale meie enesete seda ei tea. Sellejuure tuli weel, et see meeleolu, milles ta wiibinud, ta terve ilmawaatega wastolus seisis. See oli poolnõrk, poolnaerunäärt wõõras, kes ta hinge sisse oli ära efinud.

Ta hakkas nüüd rahuga selle üle järele mõtlema, kuidas tema ja Solveigi asi oieti seisis. Talle sai selgemaks ja selgemaks, kui täbar seisuford oli.

Eiotsja ei leidnud ta mingisugust pääseteed.

Ei olnud selle peale mõeldagi, et Solveigi oma wanemad ja õed-wennad ennem lastis waestemaija saata kui isale läks. Tema ise ei saanud aidata, sest ta ei wõinud ju Olafi wõlga kinni maksta.

Aga üks asi oli wõimalik: isale luba anda Olafi warandust ära wõtta ja siis Olafi aidata perekonda toita.

Kerge see ei olnud.

Ei olnud kerge kahe palja käega alata, ka kui perekonda toita polnud. See oleks muidugi tähendanud, et tema ja Solveig eiotsja abiellu astumiseega peakisid ootama. Aga iseenesest mõista, pidi ta selleks ennast pattuma ja siis kõik jõe kofku wõtma, et seda läbi wiia.

Wiimaks tuli talle meele Wäike-Svammuri Gudrid.

See oli ilmas ainuke, kellest ta selles asjas wõis nõu küsida. Muidugi ei wõinud ju ka tema mingisugust mõjusat abi anda. Aga üks ta

kõik, tema oli vähemalt kõige parem ja ainus sõbranna, kes Solveigile oli — ta wõis neit rahustada ja lahutada. Igal juhtumisel oli tarwis tema juure minna.

Olafi hobune sõi maja ligidal rohtu.

Ilma wiivitamata hüppas Sigurgeir talle selga.

Samal filmapilgul tuli Olaf wälja. Ta oli tüki aega ükspäiwis edastagasi jalutanud ja järele mõelnud, kuidas naistele kõige paremini selgeks teha, et Solveig Sveinbjörnile wabatahtlikult läheb. Kui ta sellega walmis jõudis, oli ta tahtnud tükrest lahutada ja jälle koduteele minna.

Aga ta ei olnud Soloveigiga kofku saanud. Neiu oli pööningule oma tuppä läinud, ukse lukku pannud ja ei awanud seda nüüd ka koputamiise peale.

Nii otjustas Olaf siis ilma jumalaga jätmata lahutada, nii walus kui see talle ka oli. Kui ta majast wälja astus, nägi ta, et Sigurgeir tahtis ta hobuse turjale hüpata, ja leidis selle isearaliku olemat.

„See on minu hobune, Sigurgeir“, hüüdis ta.

„Tulen kohe tagasi“, wastas Sigurgeir ja ratjutas eemale.

Ta leidis Gudridi kodust ja jutustas temale kõik ära. See wõttis enesele kõik wäga südamesse.

„Helde Jumal“, ütles ta. „Ja see on kõik minu süü. Sest mina andsin Sveinbjörnile nõu Solveigi majapidajannaks palgata.“

Jalamaid tuli ta ühes Sigurgeiriga Suur-Svammuri poole teele. Sigurgeir sammus tema kõrwal ja juhtis hobust, kelle seljas Gudrid istus, juu äärest. Eit rääkis wähe ja wiibis nähtawasti sügawas mõttes.

Nad kohtasid Olafi maja ees; see ootas seal oma hobust.

„Ära sõida enne teele, kui mina tagasi tulen“, ütles Gudrid pärast teretamist. „Kõige parem on üldse, et sa seniks siia jääd, kuni Sveinbjörn koju tuleb. Wahest wõid siis, kui weel pisut ootad, abikaasale selgemad teated wia, kui see nüüd wõimalik on.“

Olaf lubas oodata, ja Gudrid läks trepist üles, et Solveigiga rääkida.

Kui see kuulis, kes tulnud, awas ta ukse.

*

Ohtul tuli Sveinbjörn koju.

Gudrid ja Olaf läksid talle wastu.

Gudrid ütles, tema oodanud teda, et tema-ga millegi üle rääkida, kuid tal olla rutt ja ta pidavat jälle koju minema.

Nii läksid nad siis kahetse tuppa ja mõtsid seal istet.

"Sa aimad wististi juba, mis mul südame peal on", ütles Gudrid. "Nääkisin Sigurgeiriga ja Solveigiga".

Sveinbjörn ei lausunud midagi, waid jäi pealetungimist ootama.

"Sa tead wäga hästi, et ma Weigast juba lapsepõlwest saadik olen juurt lugu pidanud. Sellepärast pean selle asjaga tegemist tegema. See on temale hirmus".

"Kuid paraneb, loodan ma", ütles Sveinbjörn.

"Ei, ei parane; keegi ei saa sind kadestada, kui ja ta sunnitult mõtab. Kord ütlesid sa mulle, sa olla kuulnud, et Weiga trotsiw olla. Nüüd olen ka mina selgusele jõudnud, et selles tött leidub. Sa ei tea, kui hapuks naine mõib teha mehele elu, kui ta selle ette mõtab".

"See paraneb, loodan ma".

"Ja kas ja siis ei näe, et see patt on, noort, ilmsüütu neiu, kes armastab üht teist meest, ja siin on see sinu oma lihane poeg, enesele naisteks jundida? See on hirmus ülekohus, Sveinbjörn, ülekohus, millest sa peaksid häbi tundma ja mis enese sinule wististi läte maksab".

"On see ülekohus, oma asja korraldada? Kas sina jeda ei tea? Midagi muud ei tee ju minagi. Tegin Olafile isegi ettepaneku, et ma te-malt oma wõlga — iial enam ei nõua, kui te-ma ja ta tiitar minu nõu kuulda mõtawad. On see ülekohus? Sina oleksid jeda mõinud ju tal-wel tatistada? Siis oli see sinu mõinuses. Nüüd on see hilja. Dieti ei ole sul sellega midagi tegemist, kelle ma endale naisteks mõtan. Ja ei ole mõtet, sellest veel rääkida".

"Tajah, näen, näen, et sel mõtet ei ole. — Ega sa ometi oma wana naabri juttu pahaks ei pane, Sveinbjörn?"

"Ei, sugugi mitte. Seda wähem, et peaa-sjalikult sulle tänu wõlgnen, kui Solveigi omale jaan".

Ja sellejuures naeris Sveinbjörn õige lobu-sasti ja lahkesti.

"Seldekene", ütles Gudrid, "on ometi tõsi, meil on seekord ilus juuri olnud ja sina oled wististi hulga heinu saanud".

"Mina? Waewalt mõin jeda tunnistada. Kust pidingi ma oma wiletsate heinamaadega niikaugele jõudma? Jaa — Wäike-Svammuril — seal on lugu hoopis teine".

"No jah, tõsi on see küll. Meil on sel aastal tõesti heina palju. Peaaegu igal pool seisawad heinamaal pakud kaared ja juured saadud. Ja ometi ei ole jeda dieti palju enam

kui harilikult alati. Sumalale tänu, Wäike-Svammuri heinamaad ei jäta iial hädasje. Pealegi on mul nõu oma wana ütti ära müüa".

"Ära müüa?" ütles Sveinbjörn õhku ahma-tes.

"Jah, ära müüa. Olen ju küllalt töötanud ja tahaksin puhata. Talwel müün kõik ära. Üks kindel ostja mul juba on".

Sveinbjörnil oli raske rahulikult toolile is-tuma jääda.

"Lootuse järele jätad sa ometi oma wanale sõbrale ja naabrile ostmisel eesõiguse?" üt-les ta.

"Jah, miks ei peaks sinu raha just sama hea olema kui teistel?"

"Mis sa oma talu eest dieti nõuad?"

Gudrid nimetas hinna.

"Loodan, et see sulle kallis ei ole".

"Ujun, hind on paras", ütles Sveinbjörn.

Tõepoolest aga paistis see hind Sveinbjörnille talu eest wäga odaw olewat. Otsje fingituseks sai ta selle.

"Kas tohin selle peale kindel olla, et mulle Wäike-Svammuri selle hinna eest ära müüd — sügisel wõi talwel — igatahes enne lähemat termini?"

"Muidugi. Aga ainult sel tingimisel, et Solveigi käsi minu määrata jääb ja ma täie kindlustuse jaan, et sa Olafile peale ei käi, en-ne kui ta lapsed täiealisteks on saanud".

Sveinbjörn kargas toolilt püsti.

"Meie oleme muidu ju head sõbrad ja W.-Svammuri tahaksin ma ka heameelega omale saada. Aga ükstakõik, ise oma asjus ja wah-e-korra asjus teistega tahan ma ise oma pereme-hets jääda ja i se otjustada".

"Jika rahulikult, Sveinbjörn; ära ennast oma harjumuste wastu eruta. Tunnen sind lä-bi ja läbi. Sa tead wäga hästi, et Wäike-Svammurist arwatawasti palju enam rõõmu ja tulu saad kui Solveigist. Ja sama hästi tead sa, et sa hädasje ei sattu, kui Olafile wõla maksmiseks aega annad — wõi temale wähe-malt lubad wõlga ojakaupa tagasi maksta, nii et ta ei hullu. Seda teab Sumal ja kõik ilm, et sa tema käest siitamaani ainult oled teeninud, aga midagi ei ole kaotanud, ja sa wõid wäga hästi kõik nii sisse seada, et midagi ei kaota. Aga sa ei taha järele anda — see on kõik. Ni-nult kange meele ja kõrkuse pärast".

"Mis sellesje puutub, siis jään selle juure, mis praegu ütlesin. Olesid sa talwel minu nõu kuulda mõtnud, Gudrid, siis oleks sul nüüd õi-gus olnud kaasa rääkida Olafi asjus. Sina oled tark naine ja ei pane mulle wististi mitte pa-

haks, kui sulle ütlen, et sul nüüd sellega midagi tegemist ei ole".

"Aga kas sa siis ei taipa, mees, et ka teised samuti oma tahtmise juure mõivad jääda kui sina? Sina mõid Olafilt võtta, mis tal on — Solbeigi ei saa sa ometi enesele. Mina kannan selle eest hoolt, et Olaf waestemaija ei sattu. Siis ei saa sa ka Wäike-Svammuri, waid pärib ainult häbi ja teotuse, ning sattud wastolusse oma ainisa pojaga, keda sa ju ometi südamest armastad".

See teatus tuli Sveinbjörnile nagu wälk selgest taewast. Selle malekäigu peale ei olnud ta mõelnud.

*

Kui Gudrid pärast Sveinbjörniga rääkimist majast wälja astus, läks ta otsekohe Olafi juure ja ütles talle:

"Nüüd ratjuta ruttu koju, et su naine sinu teateid enam kaua ei tarwitseks oodata. Ütle temale, et Weiga kätija waba on ja teha võib, mis ise tahab. Korraldajin asja Sveinbjörniga kõikide rahulolemiseks. Tema ei käi sulle enam peale ja saab sinu wastu tulewikus arwatavasti inimlikum olema kui siamaani — jukuluse pärast. Sest nüüd ei ole Sigurgeiri ja Solbeigi ühendusel enam wähematki takistust".

Olaf küsis, kuidas ta Jumala pärast kõik nii kaugele wiinud.

Aga Gudrid andis põikawa wastuse.

"Meie oleme wanad üleaedjed, Sveinbjörn, sina ja mina, ja oleme iiksteisega alati hästi läbi jaanud."

Kerge südamega läks Olaf teele. Nüüd ei tarwitse ta enam pead murda, kuidas naisele ütelda, et tütar enda wadatahtlikult kihlanud.

Solweig saatis Gudridi koduteel.

Aga jutt ei tahtnud dieti minna.

Solweig oli, loomulikult, üldõnnelik ja sõbranna wastu väga tänulik, kuid tal ei olnud aimugi, kui raske ohwri Gudrid temale tõepoolest toonud. Aga kõigi päewaste ärewuste järele oli ta wainne ja sõnad ei tahtnud tal huulte tulla — kõige vähem wõis ta wäljendada, mis ta südant liigutas, aga ka millegist muust rääkida ei lubanud teda ta helemus.

Ra Gudrid oli väga wainne.

Rohuata suus lahkusid nad.

Aga Gudrid ei läinud meel maija.

Ta istus oma maja seinas ääre, kuhu talle rohuaed ja heinamaad, mis kuuwalgel puhkajid, selgesti silma paistisid. Peinasaod seisid tihedalt iiksteise kõrwal murul, nagu saated merelähes, ja heitsid muste warje. Ta mõtles, kui ilus see kõik oli selles kahwatus, hõbedases walguses, kui ilus see oli, kui õhtul warjud lähenesid ja hommitul punakas päiksewalguis nendele walguis —

kui ilus oli see päew päewa järele — kui julgesti ta seal oli elanud ja kui hästi tal seal käsi läinud — misjuguje armastusega ta kõige selle küljes kõlbus, misjugune koduigatus igaford ta südamesse oli ajanud, kui ta mõne õõ oli pidanud mujal mõõda saatma — kui raske oli sellest lahuda, kui fiibe teada, et see kõik mõne teise kätte läks! Wikaasa ja lapse oli Jumal temalt ära wõtnud, nüüd tahtsid inimesed talt ka Wäike-Svammuri ära wõtta.

Ta õhtas waljusti.

Ta tundis, kuidas ta armastas oma elu, oma kodu, oma tööd, nagu seda teab iga terve inimene, ja Wäike-Svammur oli ta kodu, mille heaks ta töötas; sellepärast uskus ta, et ta uut tegewust mitte enam ei tahaks alata.

Raua, kawa istus ta seal ja mõtles — mõtles Wäike-Svammuri — oma waranduse peale, mis ta nüüd pidi käest ära andma — mõtles oma mehe ja lapse peale — kus need nüüd küll olid — kas walguis seal säravam, armsam, selgem oleks kui see walguis, mis nüüd Wäike-Svammuri kohal helkis.

Siis läks ta maija ja heitis puhkama — aga ikka jälle mõtles ta neidsamu mõtteid.

Mõni päew hiljem tegi ta Sveinbjörniga õstulepingu.

See tahtis asja wõimalikult pea lõpetada. Gudrid pidi lähemal tähtajal talust lahkuma ja Sveinbjörn talle ostusumma sularahas wälja maksma. Olaf oli tunnistaja ja kauples Sveinbjörniga iihltasi oma wõla-asjus ning wõis tulemusega rahul olla. Sigurgeiri ja Solbeigi kihlusest rääkisid kõik nagu enesestmõistetawast asjast.

Niipea kui kõi need asjad aetud, küsis Olaf Gudridilt, mis kawatjus tal nüüd olla. Gudrid ütles, ta tahtwat suwel Ameerikasse elama minna.

"Et ma nüüd oma jalad ometi pean wõõra laua alla sirutama, siis peab see ka näha olema", ütles ta.

"Meie läheme kaasa", ütles Solweig, kui seda kuulis. "Sellejärele, mis ta meie heaks teinud, ei jäta meie teda mitte iikfi".

Ja nii otjustati see kõige kiiremas korras teostada. Sigurgeir hakkas asjast kõige suurema agarusega finni: kawatjes Ameerikas maad osta ja seda ise harima hakata, et Gudrid ja Solweig hästi wõiksid elada. Ta läks nii tihti, kui aeg lubas, Wäike-Svammurile ja tutvustas Gudridi oma kawatjustega.

Gudrid kuulas kõiki ta õhulisi kawatjusi heatahtlikult ja lahkesti ning ütles, ta olla neile südamest tänulik, et nad temast ei tahtwat lahuda.

"Elu lähets mulle küll piisut igawaks ja

jääks ühtikuks, kui ma üksi oleksin, ehk elu seal küll muidu väga lõbus olla".

Muud ta ei ütelnud.

Uga väljarändamise kavatsusest ei tulnud ometi midagi välja.

Kui suvi lõppes, hakkas Gudrid pöödema. Jäi kõhnemaks, tundis enda olevat väsinud ja kaotas kõik oma hea tuju. Waewalt hoolis ta weel oma majapidamisest ja pani enda tihti tuppa luku taha.

Majarahwas tundis teda weel waewalt.

Jõuluajal heitis ta woodisje.

Solweig käib teda iga päew vaatamas.

Ühel niisugusel korral ütles Gudrid temale:

„Ei usu, et üheskoos reisime; mul on teine reis ees. See on mulle ka kõige parem. Olen wanaks ja isemeelseks saanud ja Ameerikas olla kõik hoopis teisiti: Ma ei oleks seal rahu leidnud ja oleksin saanud teile ainult koormaks ja waewaks. Ma ei imesta sugugi, et sinu tulewane äi nii heameelega tahtis Väike-Svammuri omanikuks saada. Ma ei pane talle seda pahaks. See on ilus talu, sest kujukil ei ole nii ilus elada kui siin. Loodan, et ka teises elus omale mõne Väike-Svammuri leiad“.

Silistalwel maeti ta maha. Ta oli Solveigi oma pärijaks määranud.

Kui mina kuningas oleksin!

Inglise kirjaniiku Justin Guntly Mc. Carthy romaan.

1.

„Kuusekäbi“ kõrtsis.

See juunikuu õht näis „Kuusekäbi“ kõrtsi joomatoas kaotanud olevat kõik oma wärskuse, selguse ja puhtuse, just nagu mõni langenud ingel. Suis see juunikuuõht oli siin raske ja lämestaw weiniaurust, haises singist ja juustust ja oli pakas ning raske, nagu lajuks ta peal kõigi nende kelmide ja kurjategijate hingeõht, kes siin kõrtsi avamisest saadik olid wiibinud.

Koldeš wuhisewa tule walguš tekitas aurusje rahutud warjukujud, mis wälja nägid nagu pifad fondisid käed, ja paistis, nagu oleksid nad kord awanenud, et warastada, kord rujuksasje läinud, et kedagi selja tagant furnuks pista.

Uga kõrtsi alalised külalised näisid siin lobu ja mõnu tundwat ja meister Robin Turgis, pakas, iseoma weiniš joobunud ja palawuses higistaw kõrtsimees, silmitjes neid muigates ja jooksis uniselt siia ja sinna. Rannude klöbina wahel kajas wali kõnekõmu ja naer, wahetewahel kirumisest katkestatud, ja see kõik kõendas pakjule kõrtsimehele, et külalised ta kõrtsi leidsid mugawa olevat.

Meister Robini waimlikud wõimed olid õige piiratud ja ta mõtted liikusid aeglaselt kõige wäheha wastupaneku teel. Kui seijidki sõjariistuse burgundlased Pariisi wärawate ees, kui kõikuski Ludwig XI. kroon — meister Robini meelest oli see ükskama kõik, niitaua kui ta kõrtsis weel joodikuid käis.

Sel õhtul wiibis joomatoas niipalju külalisi, et Robin rahul wõis olla. Küll ei olnud need külalised niisugused, nagu neid tark mees

omajuures joominud näha, aga kõrtsimees oli neist waimustatud, sest nad joid tublisti ja pilbusid lahtisel käel raha laiali. Robini arwates oli temal sellega wähe tegemist, kust see raha tuli, mis siin omaniku wahetas, temal oli hea meel, et ta jook külaliste kõhu ja pea peale tublisti mõju awaldas. Kui mõni seadusewastuur temalt oleks küsinud, mis ühendus tal „konnatarpide wendluslega“ oleks, kelle liigete teod, wargused ja rööwimised „imede õuele“) kuulsuseks ja rikastele kodanikkudele hirmuks olid, ta oleks oma pakje õlgu kehitanud, oma ümmargust pead raputanud ja kõik oma ühenduse nendega maha salanud. Ja ometi läks ta nagu tuhandeteks naerwateks kõrtsustesteks, kui ta pilk selle wendlusje mõnel tähtsamal liikmel peatas. Need olid metsiku wäljanägemisega mehed, kes toredaid, aga wõidunud ja plekitatud rtiideid kandsid.

Neid oli wiis; neli nendest istusid ruumi kõige mugawamas nurgas laua juures, mida pingi kõige seljatugi tulepalawusest lahutas, nurgas, mis peaufsele kõige ligidamal seisis, nii et toast, kui tarwis — mis tihti sündis — wõimalikult ruttu wälja saadi jooksta, ja punaste eesriietega kaetud akna juures, kust, kui tarwis, wärsket õhtu wõidi saada.

Robin Turgis tundis ja kartis neid kõiki. Sellegipärast sai ta nendega hästi läbi, sest ta wein oli wedel ja ta ise õstas juud pidada.

Seal on sihwatas Rene de Montigny oma wõidunud, kinninõõbitud purpurpunase siidi-

*) Cour des Miracles, imede õu; Pariisi kelmide ja kerjaste kogumispaik, kus pimedad näha ja jalatud kätä wõimad.

kuuega, oma tigea Staalia näoga ja oma file-da Staalia kenadufega; ümmargune Guy Tabarie, kohmakas, punane, palja peaga; juur, linnulaadi Casin Cholet oma kurekujuga ja rõõvlimmunäoga; edasi Jehan le Loup, Johann Hunt, kes hündilik wälja nägi, nagu ta lõimunimi ütleb — neid kõiki silmitjes ja katalogiseeris Robin uhkesti. Igatahes oli see „Kuufekäbi“ kardetaw eesõigus, niisuguste kelmidega keldida. Pingil lebas, nagu tule poole, unistades ja unumult Colin de Cayeux joobnud unes: heatahtliku ilmega kelm, kes aga sugugi nii heatahtlik ja ilmsüütu ei olnud.

Igal üksikul jalga liikmel oli üks naisterahwas kaapas, peale selle oli nende hulgas veel üks üksik naisterahwas, kes selle „hiilgawa jeltkonna“ täht ja keskpunkt paistis olewat. Meeste mõidunud-tore upsakus oli kokkukõlas wite naisterahwa upsakusega. Need olid naeruwäärilikult ülespuhutud, lõhmingitud naisterahwad — parajad selfilijed meestele, kelle käte wahel nad istusid. Seal oli Jehanneton, ilus müstitegija, siis Denise, Blanche, Jabeau ja kõrtjimehe tütrekene Guillemette, kes ta siia selle kelmideparadiisi linnufeste hulk selfis. Kuid kuues naisterahwas oli linn, kel täitsa iselaadi juled olid.

Selle naise hääl tõusis äkki kõigest kõmüst nii heledasti kui lõolaul, ja paistis, nagu muutuks palaw ruum jahedaks, nagu lähets rikkunud, raske õht kergeks ja puhtaks tema laulmise läbi.

Laulja oli arwata katkümmeendwitis aastat wana ja talle meeldis oma küpsel naiselikku keha katta meesteriieetega, mis ta ilusat keha ümbritsesid kui teine nahk — ainult mõnes hullumajas oleks mõidud teda meheks arwata. Kord elegantses, nüüd aga plekitatud ja mõidunud meheülikonnas nägi ta tore ja kena wälja. Kuub oli tal roheline ja sametist, pükisid rohelist ja willased, wõõ punane, tema küljes samawärwi taskud, müts roheline ja ehitud punase julega, kuna mütsi alt pikad walfjad juuksed üle olade alla ripendasid.

Ta istus laua murgal, lastis ühe oma ilusa jala rippuda, pani teise jala selle peale, surus oma kandli rinnale nagu lapse ja laulis ning mängis, nagu ei oleks tal midagi muud paremat tehagi.

Laua ümber kogunud mehed ja naised kuulasid waitides ja silmitjesid teda, isegi kaine Colin ajas kõrwad kikk, niisama Robin Turgis, kes teadis, et küllalt maksis kuulatada, kui Duguette du Gamel laulis.

Robin Turgis teadis kõik, mis temast teada oli: neiu aadeliweri oli meesik weri, ja nimest ning jündimijest hoolimata oli ta tormanud rõõmudesse ja idolliks saanud „Kuufekäbi“ al-

tarile. Tema hääl oli magus ja õrna, paluma paluma tooniga; wiisist, mis ta laulis, kajas nagu warjatud kaebus, mis laulja filma piserad tõi; sõnad tulid ta huultelt wiitwitates, nagu leiats ta nad mesimagusad olewat. Ta laulis:

„Oh neiu, kes kogunud siia kõik nüüd, kui õrnad te — just nagu lindude hülid!
De keha on sihwakas, ümaril rind,
te jalgadel, kätel liig suur on maa pind!
Teil jätawad filmad ja naeratab suu,
kui kaisju wõtate mehe nii truu!
De juudelge, juudelge, enne kui kaob
te noorus ja keha teil hanaasse waob!“

Ta jäi wait, ja ta sõrmed libisesid veel mängides üle kandlikeelte.

Rene de Montigny pööras pead ja riimas neiu oma pilguga, nagu naudiks ta neiu tuntud ilu arusaamisega.

„Pavana hea nõu, nukufesed!“ mõirgas ta, tõmbas kõige lähemal istuwa tüdrukuga oma juurde, tõstis waba käega ta lõua üles ja surus isalwua musu ta suule.

Tüdruk siljatas ta kareda pigistuse juures; teised naersid ja tegid ta eeskujul järele.

Minult laulja ei pannud seba tähele, waid algas uuesti, kuid seekord segas ta laulu mesimagususe pisti sappi:

„Sest warsti läeb walgeks te kuldne juus,
ja kurwaks läeb laul, nii rõõmus, te. juus!
De nagu läeb krimpju ja kortju siis,
kui kaob ta nooruse paradisi!

Ta filmadest jätawais kaob kõik läit
ja looja läeb teie õnnegi päik.
Seepärast, oh neiu, täis armastust veel
te elage nooruse rõõmuteel!“

Wiis kõlas kurwemini kui enne. Järgnes waitus, kuna wiimsed toonid üles suitjust mustunud lakke tõusid.

Üks neiudest katkestas waituse:

„No, noh, Abtinna, see oli kurb laul!“

oh-tas Jabeau, ja paistis, nagu oleks ta nagu lõhmingi all kahwatanud, nagu oleksid jooned ta juu ja filmade ümber süwenenud, nagu oleks ta wananenud mõtete mõjul, millest ta lahti ei saanud.

Neiu poolt „abtinna“ nimetatud neiu naeris ja ta naer kajas pärast unistawmagusad laulu ebakõlalikult.

„Meister Francois Billon luuletas mulle selle laulu mõni päew tagasi“, wastas ta. „Ka sina lähed kord wanaks, idol“, ütles ta, „ja mina loin sulle selle laulu, et ja tõega tutwuneksid!“

Guy Tabarie, kelle punast nagu punased juuksed ümbritsesid, kahmas neiu ümbert kinni ja lähendas oma suu ta näole.

„Suudle mind ja ära mõtle enam selle peale!“ ütles ta.

Uga neiu andis kallalekippujale nii kõva tükke, et see istmele tagasi tuikus.

„Teie narridese mul musuüid ei ole, peale Francois Billoni,“ seletas ta, kuna teised seltsimehe äparduse üle walgusti naerfid. „Ah, teie hulgas pole kedagi, kes wõiks kirjutada niifuguseid luuletusi kui tema, ja kes oskaks inimese kehet rõõmujoovastust kurwaks teha.“

Neiu, keda Nene juudelnud, wärises.

„Sa põhjus meest sellepärast armastada, et ta inimesi oskab kurwaks teha“, sofiistas ta.

Järelemõttlikult silmitses ta oma kaaslast. Naiste näole oli laul ebaharilikku maheduse loonud, aga meeste näod ei olnud muutunud.

Jehan le Loup pörutas rusikaga lauale, nii et kannud tantfima hakkasid.

„On siin mõni armastusõu?“ mõirgas ta ja kiristas hambaid. „Armastajate jaoks on siin teised ruumid,“ — ta tähendas üles; „meie oleme siin, et mängida ja juua. Tont wõtku kõik habemeta naistepulajad ühes nende sonetidega!“

Kirumise ajal klöbistas ta wõrflid ja see tuntud klöbin peletas teised mõtled eemale. Ta wiskas mustunud wõrflid lauale, hirmufad käed kahmasid nende järele ja muusika wõlurwus oli läinud.

Abtinna hüppas järawail, nüüd kuitwil silmil lauast pingile, nurettes endale mängijate keskete wägivaldselt ruumi, hüüdis kõrtsimehele, et see enam weini tooks, ja wiskas mõned rahad mustale, nüüd mängule pühendatud lauale.

Keegi ei pannud tähele waikest kobinat, mis teatas, et keegi tänawale wiima ukse lüki kotas; keegi ei pannud tähele tasast raginat, mis teatas, et üks wäljast tasakesi awati; keegi ei pannud tähele meest, kes pea ettewaatlikult uksepraod wäljelt jisse pistis ja uurwalt toas ringi waatas.

Tulija oli kestmistes aastates tige da nāoga mees. Ta kandis lihtsa kodaniku riideid ja kasutas oma mütsi jūgawaid wolte selleks, et oma nāgu wõimalikult warjata. Rahutu naeratusēga waatas ta toa läbi ja see naeratus terawnes ja sūwenes weel enam, kui nurgas olewat kārarakast seltsi nāgi ja nendest üfifkuid ififkuid hakkas āra tundma.

Weendudes, et teda keegi tähele ei pannud, puges ta tasakesi tuppā, jättis aga ukse lahti ja andis wäljaswiibijale märku talle järgneda.

Selle järele ilmus üks teine, samasuguseid riideid kandew ja sama warjata nāoga mees, puges ruttu tuppā ja läks, ei paremale ega pahemale poole waadates, ruumi kõige kaugemasē ja rahulikumasē nurka; kuna ta seltsiline uf-

je tema taga waikest kinni pani ja talle fīs järgnes.

Oleks meister Robin, selle tähelepanu ainult kāratsēwa seltskonna peale pōrbdud, aimanud, kes need kōllakifed olid, keda ta nii üfifkōifelt nāgi tuppā astuwat, ta purpuripunane nāgu oleks kahwatanud ja ta sūda saapasāarde kuffunud mõtte juures, et „Ruusefābi“ kõrtsituba nūūd Brantsusmaa kuninga pūhifetud ififut ja ta tige dat teenrit Tristan l’Hermite — Tristan üfifklast — eneses mahutas!

Wõlemad wōōrad istufid toa nurka wāifese laua āarde, mis just selle kōha wastas seifis, kus abtinna oma sōpradega talitas. Teine her-ra liiftas oma mütsi wōldid pifut laiemale ja waatas uudiāhimulikult oma ūmber..

„Kas see ongi see beja?“ sofiistas ta, ja ta seltsiline wastas talle samal toonil: „See on „Ruusefābi kõrts“, majasteet!“

Soiatades pani teine sōrme suule ja sofiistas: „Pst, pst, wader! Balun nūūd mitte enam tiitleid. Mina ei ole siin Brantsusmaa kuninga s Ludwig, waid olen sama lihtne, aus kōdānik, kui sina. Meie peame kōll wifst midagi hābi wōi aupārast kōifima?“

Ruigi seltsiline kinnitas, et see tingimata tarwiline olla, waatas Ludwig ifka weel kahel-des ringi ja wiimitas.

„Siinne jook on wististi wōimatu hālb?“ küfifis ta lõpuks ja pistis kaks terawat sōrme musta taskusse, mis ta wōō küljes rippus.

Tristan raputas pead ja kinnitas:

„Mitte sugugi! Teie wōitte wāga head weini saada, kui oskate seda dieti tellida ja — dieti maksta.“

„Keegi ei oska minuist paremini midagi nõuda,“ kōifistatas kuningas.

„Wōi hālwemini maksta,“ pilkas Tristan.

Kuningas kõrtsutas kulmu ja sofiistas:

„Mis pārast wiibid ja fīs ifkagi weel minu teenistuses?“

Tristan kehitas õlgu.

„Arwatawasti weel mõni raafuke poole hoidiwust. Pealegi on kõrtsimees nūūd siin!“

Robin Turgis seifis sel filmapilgul just nende kōrwal ja silmitses neid terawasti oma wāifeste seafilmadega, mis aga hāstifkaetud nāgudest ainult õige wāhe nāha said. Wastiku alandlikkusega wōtas ta nende kōfiku ja hōōrus selle juures musta kāega oma madalat otjāesifit.

„Sōber,“ ütles Ludwig ja muufutas selle juures pilkawalt kõrtsimehe hāifewat ififut, „Teie nāete siin oma ees kōht ausat kōdānikku, kes kauplemise läbi mõned pennid teenifid ja nūūd tahawad oma kōiwa kōri niifutada. On Teil midagi keldris, mis meie kōrile ja raha-kotile sobiks?“

Robin Turgis nokutas oma ümmargust pead ja silitas oma ümmargust kõhtu.

"Meil on walget Beau weini," seletas ta teelt lastutades, nagu oleks ta ise praegu kiidetawat kaupa maitstunud, "kaks soli kannu täis — on peen jook!"

Kuninga kofkuhoidlik meel vihastas selle summa üle.

"Sumala ime!" kogeles ta. "Seda on selle hinna juures ka loota!"

Aga Robin Turgis jäi külmaks. Tristan lõpetas äri, otjustawalt käskides:

"Too sellest üks kannutäis!"

Kui kõrtsimees eemale patserdas, nägi Tristan kuninga vihast pilku ja seletas:

"Ma kulutan käed ja jalad Teie teenistuses ära — vähemalt kori ja kõhu tahan ma päästa!"

Ludwig ei wastanud, waid wähtis kurwalt oma ette, kuni kõrtsimees tellitud weiniga ilmus ja selle nende ette lauale pani.

Wastu tahtmist kobas Ludwig taskut, kust ta wiimaks tarwiliku raha wälja wõttis ja kõrtsimehe higijesse kätte pistis. See aga jäi liikumata seisma, ja Ludwig silmitses esiti teda, siis Tristani külmalt.

"Andke talle veel pisut", sõistas Tristan.

Kibeda wastikusega lisas kuningas jootraha teiste rahade juurde ja waatas siis lahkuwale kõrtsimehele warjamata meelepahaga järele.

"Sina oled teiste raha juures õige helde", pahandas ta. Aga Tristan ei pannud seda wihastust täheleegi, waid täitis mõlemad peekrid toodud wedelikuga ja ulatas teise wihasele kuningale nina alla.

Peen lõhn rahustas Ludwigi; ta wõttis hea lonksu ja jäi warsti rahule. Teise lonksu järele oli ta oma mittewabatahtliku suuremeele, kui ta mitte unustanud, siis ometi andeks annud. Lahkesti nokutas ta Tristanile üle peekriääre pead.

"See tähendab elu näha, sõber Tristan", sõistas ta rahulolles ja ajas jalad heas tundes laua alla.

Aga Tristanil ei olnud pühapäewatuju.

"Lahame loota, et see ei ole jurma näha, sõber Ludwig," pilkas ta. "Selle salga hulgas on isikuid, kes Teid poole kannu eest teedaksid ja praeksid."

Ludwig naeratas lahkesti.

"Siinjete weinihindade peale waadates ei oleks see jügugi odaw kaup. Aga huwitaw on see"

Kuid Tristanil ei olnud nõu kuninga head tuju tõsta.

"Mis huwitawat siin siis on?" küsis ta. "Mõned lipakad, kallejad ja mängijad. Ko-

jas on Teil sama feltskond, ainult pisut puh- tam — ja see lõbu ei maksa Teil midagi."

Kuninga juu tuitas midagi meelbetuleta- des, mis talle praegu mõttesse tuli. Ta wa- jus kiiru ja puudutas Tristani kätt.

"Wader Tristan, minu tojas on õpetlane, kes mulle ühe Hommikumaa muinasjutu ju- tustas."

"Andku Sumal, et see lõbus on, nagu Teie majesteet seda armastab."

"Pst, pst, mees! Mitte midagi majesteedist siin. Jutt on ühest Hommikumaa kuningast, Harun, usun ma, oli ta nimi, lisanimega Diglane."

Tristan rõhkis kaheldes; aga Ludwig ei hoolinud sellest, waid jätkas:

"Tema paremaks ja armsamaks ajatwi- teks oli õffel mõõrais riides Bagdabis ringi rännata ning rahwaga suhetesse astuda, mis riigi heakäekäigu suhtes wäga kasulik oli. Mina tahan teha tema eeskuju järele ja loo- dan selle läbi ka ise palju teada saada ja omale kogemusi koguda."

Raastundlikult silmitses Tristan enesele- meeldiwat kuningat.

"Teie leiate arwatawasti esimeses jones, kui wähe Teid armastatakse, mida mina Teile ilma kõige selle waewata oleksin mõinud niisama ütelda; ja Teie tohikite rõõmus olla, kui Teil pealegi veel kõik termeks jääb."

Midagi naeratuseljarnast lehmis üle kunin- ga kortsude ja effitas neid nende harilikust olekust wälja. Ta wõttis jälle lonksu weini ja jatkas kaswawa lahkeusega:

"Sina oled alatine mustaprillimees. Ole lõbus mees! Waata mind! Burgundlane sei- sab oma sõjawäega Pariisi ees. Minu troon wangub kui kiitool, aga sellegipärast ei tee ma veel omale kurba nägu."

"Hea, et ükski inimene asjade seisju- forraga rahul on," finnitask Tristan.

"Jah," seletas Ludwig ja süwenes oma peopesade waatlemisele, "jah, mina olen rahul."

Siin katkestas Tristan teda ägedasti.

"Rahul sellega, et burgundlane Pariisi walle ähwardab; rahul sellega, et Thibaut de Nuzsigny Teid seespool meie walle petab, et Teie palgasoldatid mäsama hakkawad ja Teie kodanikud nurisewad! Sumala eest! Need on neli kuninglikku põhjust Teie kuning- likuks rahulolemiseks!"

Maljatades raputas Ludwig teenri wiha üle pead.

"Wader Tristan," küsis ta, "kas tead, mis ma täna õffel stia koopasse tulin? Ma ei jookse kui efsiw kuningas troostita ümber. Ma tuln stia nägema, misjugu- ses feltskon-

nas Prantsufemaa sõjaväe ülemjuhataja ja minu ülemtallmeister liigub."

Tristani kulmutarwapäuhmad läksid imes-
tades kõrgele, kui kuningas jatkas:

"Meie hea Olivier tõendab meile, et hra Thibaut de Lusigny enesele pähe on wõtnud
ööfel Pariisis ringi jalutada ja niisugustes
koobastes käia nagu see „Kuusekäbi" siin.
Naiselik uudishimu piinas mind, Tristan, ja
ma tahaksin heameelega üle herra Thibaut' ola
lord ta kaartidesse waadata."

Tristan naeris täiesti kõrvalt.

"Ülemtallmeister ja sõjaväe ülemjuhataja
wihkab Teid, sest saadik kui Teie wäikese de
Baucelles' peale sõbraliku pilgu heitsite."

"See on tark neiu ja ei jalli Thibaut'd,"
ütles kuningas endamisi.

"Aga kas oli ta jõe neiu, kui ta Teie ma-
jesteeti ei usaldanud?" küsis Tristan.

Kuningas kehitas õlgu.

"Ta on uhtse naine, wader. Kui ma talle
ütlesin, et ma tema peale heameelega waatan,
jai ta nii wihaseks, et temast selgitatult lah-
kusin. Aga tema ei ole minu jaoks — aga ta
mitte Thibaut' jaoks."

"Sõjaväe ülemjuhataja on kardetaw
waenlane," arwas Tristan.

Kuningas wastas kohmetult.

"Tristan, mõõdunud õõl nägin ma ime-
litku ünd. Nägin, et olin siin ja jaalutasin
Pariisi tänapwatel. Ühest rentslit leidfin ma
suure wäärtusega pärli; ma wõtsin ta üles ja
paigutasin ta oma kroonisse..."

"Kroonitud siga", ütles Tristan naerdes,
"see kõlab kui mõni kõrtsi fitt!"

Ludwig ei pannud seda wahetiitlust nähta-
wasti mitte pahaks.

"Minu armas wader, unes pole midagi
wõimatut. Nii siis, nagu ütlesin, ma paigutasin
selle pärli oma kroonisse, ja hiilgus, mis ta
laialt laotas, näis termet Pariisi nii walgu-
tawat, et kõik tänapwad ja katused ja tornid he-
ledamini särasid kui päikse käes. Aga siis oli
minu arust, nagu lähaks see pärl raskeks ja
raskemaks ning rõhuks mu otjaest, nii et ma
ta krooni seest wälja fiskusin ja maha wiskasin.
Kui ma teda parajasti tahtsin katki tallata, lan-
ges üks täht taewast ja hoidis mind seda tege-
maft"

Simulifult wahtis kuningas selfilisele otja,
kuid seda näis kuringa unenägu wahetawita-
wat.

"Unenäod on tähed, tähed on unenäod",
pilkas ta. "Jätke unenäod naistele."

Ludwig fortsutas kulme:

"Ara pilka, wader — parem ütke mulle, kes
need inimesed on"

Sa kuringa teraw, kõhn nägu luuras linnu-

laadilifelt wälja woldipesast, mis teda warjas;
ta wahtis terawasti mängijate poole.

Tristan kehitas õlgu.

"Ühed kõige pahematest Pariisi kassidest ja
rottidest", wastas ta. "Poißid on mingisuguse
„konnatarbi-wendluse" liikmed ja räägivad ije
oma murratut, mille wastu wargateel lapse-
mäng on. Kui Teie majesteet" — siin läks ta
Ludwigi jalahoobi järele küüru ja parandas
oma kõnet — "kui tahate kelmisid näha, siis on
nad Teile õiged eksemplaarid. Naised on õõlib-
l'kad. See seal eemal meesteriides on Suguette
du Samel, hull naine, keda abtinnaiks kutsutakse,
sest et ta langenud naistele klooßtri on asuta-
nud. Praegu on neli ta neidubest tema juures:
Jehanneton, ilus müßitegija, nagu teda kutsu-
takse, Denise, krawatitegija, Blanche ja Ja-
beau. Oo, need on toredad tüdrukud!"

Kuningas Ludwig pigistas oma kitsad huu-
led kõwasti kokku.

"Nad peawad pärast karistuse saama," üt-
les ta. "Aga kes on need mehed?"

"Parajad Adamad neile langenud Gewa-
dele", seletas Tristan. "Orna wälimusega ja
purpurikuube kandew mees on Rene de Mon-
tigny, aadeli soost ja suur kurjategija. Punaste
juustega mees on Guy Tabarie; mõlemad on
juured lafekausid ja wargad. See kelm, kel
praegu tüdruk põwel, on Jehan le Loup. Kaf-
lejad, tülinorijad, jõõditud. Nende kuritegude
lugemine tähendaks kümnet kasku tagurpidi lu-
geda"

"Õled heas tujus, wader. Wõllastele saab
warsti töõb", hirmitas kuningas.

Tristan tahtis praegu juud awada, kui
wäljast lauluhäält kuulis.

See oli mehe hää, küll kare, aga nähtawas-
ti hästi koolitatud. Saulu sõnad olid selgesti
kuulda:

"Müüd wangist ma jälle wallale,
kus mu elule kiputi kallale,
kus mu lihaksed läksid ruttu lonti,
kus mind hoiti ja kardeti nagu tonti.
Müüd kadugu waenlased, kadugu oht,
ei olla wõi siin minul hädade koht!"

Kui ifegi kuningas kõrwad kikki ajas ja
Tristan unieft olekust üles raputati, siis wõib
arwata, et laulu mõju mängijate peale palju
otjekohesem ja ka tugewam oli. Abtinna kargas
üles ja hüüdis:

"See on wististi ta wõrdlemata hää. See
on Francois!"

"Müüdugi tema", kinnitas Rene de Mon-
tigny ja pistis wõidetud raha taskusse.

Robin Turgis ringutas meeleheitlikult ja
sojistas:

"Põrgu on selle kuradi jälle lahti lastnud!"

Kõik mahtisid põnewalt usse poole.

„Kes siis see on?“ küsis Ludwig Tristanilt.

„Kelle tulek neid öölinde nii hirmutab?“

„See on Pariisi kõige imelikum felm“, vastas Tristan. „Reegi Francois Billon,*) õpetlane, luuletaja, joonik, sõjamees, lobišeja, kalleja; sama osaw julega kui ta würflite ja muustrauaga ümberkäimises. „Jmede õues“ on ta nimi „konnakarpide kuningas“. Otsustage tema üle ise!“

2.

Meister Francois Billon.

Kuna Tristan alles rääkis, kisti kõrtsiuks, prauhti, lahti ja kuninga pill jäi peatuma kummalisele nähtusele, kes läwele ilmus. Mees oli keskmise suurusega, kõhn ja sihwas; ta kitsas, teraw nägu oli päewitanud ja ta terawad näojooned andsid pahadest kogemustest tunnistust. Ta mustad juuksed olid pikad ja kammimata; huulte ilusad jooned ja põsed taetud habeme-tiigastega; ta tuliste elawate filmade pill oli rahutu, aga kange ja kõiketabaw. Kes oskas inimese nägu lugeda, pidi nägema, et selle ilusa otjaesise taga elasid kõrgeid mõtteid, et jooned ümariku juu ümber wäljendasid lõpmata õrnust ja armastust ja et ta tulistes, kärfitutes filmades leekis kõrge waimustus. Ta ülikond oli nii mitmemärklistest, wõidunud osadest kokku pandud, et ta kandja wälja nägi nagu toredasti ehitud hirmutis. Kulunud mantli peal rippus pikk mõõk; ta sajis juustel peitas lommim lööbda kufesulega ehitud kübar. Nahtwõõ wahel, oa kõrwal, seisid rahulikult üks wäike, pergamendisje kõidetud raamat.

Kõigest sellest kentsakast wäljanägemisest hoolimata leidsid kuninga terawad filmad selles wiguriwända olekus ometi midagi suurtsugu riiultlikku. See isääralik inimene jäi läwele filmapilguks teatraalses seisakus seisma ja tere-tas koosolijaid pühalikult, enne kui oma sõprade juurde sammus.

„Koh, mu kuldüdamed, kuidas käsi käib?“ hüüdis ta rõõmsasti ja astus püsti peaga ja wäljasirutatud kätega nende laua ette. „Kas

tundsite, et puudusin? Kas oli teile mind tarwis, tüdrukud?“

Wtlinna wiibis ju lähemal filmapilgul tema kõrwal, wõttis ta kaela ümbert kinni ja surus enda õrnasti tema najale.

„Muidugi oli sind mulle tarwis!“ jostistas ta. „Kus ja siis dieti peituist, wäike ahw?“

Ludisihimuliku kaastundega filmitises tulija neiu filmapilgu; siis wabastas ta enda õrnasti tema kaelustusest ja kijendas:

„Weini! Minu kori on wilistamisest kuim!“ Kõik ulatasid talle oma kannusid, aga meister Billon liiktas nad kõik kõrwal ja ütles:

„Ei, tahan ise oma weini! Kas siin siis kõrtsimeest ei olegi? Meister Robin — jita!“

Robin Turgis, kes pisut kõrwal seisnud ja tulijat kaunis kõõrbi wahtinud, astus pikkamisi lähemale, pöial wõõ wahel ja hapu naeratus palgel.

Meister Billon käratas talle peale, kistus tal sellejuures raswase mütiloti peast ja wis-tas pörandale:

„Kas ja suurtsugu mehi teretada ei oska, kui need sinu loopale au teemad? Rannu täis kõige paremat Beau weini, meister kottilõikaja! Tahan sellega burgundlasele surma ja hukatust juua!“

Wga meister Robin ei teinud tegemistki, ja ta filmad wähenesid weelgi, kui ta Billonile otja wahtis ja pahajest ütles:

„Misjugune nägu on siis ta meie päewil rahal, meister Billon?“

Lähemal filmapilgul kähwas luuletaja pruun, must käsi oa juurde, ja see kolas nagu hundi urin, kui ta ahwardas:

„Mõnikord päris wõõ nägu!“

Wga kõrtsimees jäi kõwaks ja ütles araks tegemata:

„Mitte hirmutada, meister Billon! Brantjusemaal on midagi kuningas-jarnast olemas, selle kaju me igal rahal näeme. Näidake mulle Ludwig Wheteistkümmendat ja mina näitan Teile Beau weini!“

Wihapuna walguis Billoni näole, ja uuesti tufjatas ta käsi ärewalt oa juurde. Ta nägi wälja, nagu ei oleks ta teadnud, kas tiilt üle, mis tekkunud, naerda wõi nutta. Guquette ja Montigny kahmasid ju ühtlasi taskusse, et luuletaja jooki wälja maksta, kui Tristani ehmatuseks kuningas neist ette jõudis.

Elawalt kargas Ludwig üles, astus Billoni juurde ja teretas teda wiisaka käeliigutusega, kuna ta aupakklikult ütles:

„Kas teete mulle jeda au, et weini, mida kõrtsimees Teile keelab, minu kulul joote?“

(Järgneb.)

*) Francois Billon, esimene kuulsam Prantsuse luuletaja, sündis 1431 Pariisis, jurnud pärast hullu- ja kuritegelist elu (teda karistati mitu korda rööwimise ja tapmise pärast) umbes 1498. Ta kirjutas liirilikult laule. Wangilojas kirjutas ta ka kaks naljakat testamenti salmides. Ta kirjand anti esimest korda wälja 1866 aastal, siis weel aastal 1877 ja 1879.

Tõlkija tähendus.

Hindmõistatus

Nr. 9.

Rord elas kirjaostamata würst, sel kirjaostamatul würstil oli keeletu kästjalg. Keeletu kästjalg tõi kirjaostamatule würstile kirjutamatu kirja. Ja kirjaostamatu würst luges selle kirjutamatu kirja üles. Kuidas oli see võimalik?

Lahendused tulewad saata 1. juunini s. a. „Romaani“ talitusele (Tallinn, postkast 199). Digete lahenduste saatjate nimed avaldatakse „Romaanis“ nr. 12 ja nende wahel loositakse välja 3 eksemplaari P. Grünfeldt: „Minewikku jälgimas“.

„Romaani“ talitus

Hindmõistatuse lahendus

Nr. 6.

Meie poolt seatud küsimusele pole ainuski terawmõttelist wastust tulnud (nii on jury otsus), seepärast loofime lubatud auhinna kõigi saatjate wahel välja. Wõitjad on järgmised: M. Rõõk, Määri kool — Simuna. Jaan Peller, Halliste postk. „Dichy“, Tallinn, S. Klooftri tän. nr. 3—2.

Toimetusele jaadetud kirjandus.

Wiru suwitusrand. Wiru maakonna-walitsuse wäljaanne. Korraldanud E. Ro-jenberg, 64 lk. Hind m. 75.—

Hästi korraldatud ja toimetatud raamat, mille lugemist igatühele tõsiselt tuleb soovitada, kes suwituskohhta otsib wõi aga õhtlasi kodumaad ja ta loodust armastab

Las' kaswamel Harju noorseppade nais-osafondade häälekandja. Shapirograafil paljundatud ajakiri, noorseppade „oma trükitis ja kulubega.“

Peale selle terve rida ajakirju ja ajalehti.

„Romaani“ talitusele — Tallinn, Niguliste tän. 16.

Hindmõistatuse nr. 9 lahendus on järgmine:

Lahendaja nimi ja täielik aadress:

HEINRICH LAGUS

Tallinn, S. Karja tän. 18

Telefon 12-53

Ladus alati saadaval:

Nafta

Masut

Petroleum

Bensliin

Masina-

Tsilindri-

Mootor-

Waselliin-

Spindli-

Wärnlits

Wankrimääre

Karbolneum

Terpentliin

Puutõrw, Katuseõrw, Katusepapp, Seebikiwi,
Lilm, Kriit, Pesusooda.

õli

Entroustage ajakirja

„Romaan'i“

oma tuttavatele! Saatke tuttavate aadressid proovinumbrite saatmiseks
„Romaani“ talitusele!

Tehke seda hindmõistatuse lahenduse saatmisel!

„Romaan“

Tellimishinnad:		Kuulutuste hinnad:	
Aastatait 1923	750.— mrf.	1/1 lbt.	3600.— mrf.
1/2 aastat	400.— "	1/2 "	1800.— "
1/4 "	225.— "	1/4 "	900.— "
1 kuu peale	80.— "	1/8 "	450.— "
Liiknumber	40.— "		

(Kõik postiga toju kätte saates.)

Tellimisi võtavad vastu ilma iga lisamaksuta kõik wabariigi postkontorid.

Toimetuse ja talituse aadress: **Tallinn, Niguliste t. 16, Kirjastus „Areng“.**
 Telefon: 26-43. Postiaadress: **Tallinn, postkast 193.** Telegr.-aadress: **Tallinn, „Areng“.**

Jooksew arwe: **Põhja-Cesti Ühispank, Tallinn.**

Alitalitused igas kodumaa linnas, agentuurid üle riigi.

Tegew toimetaja P. Grünfeldt,
 selle nimele aadressfeeritagu kõik kaastöösse puutuwad kirjad.

Celolewatel **II Riigiloogu** walimistel

**hääletab iga mõtleja kodanik
 igas walimisringkonnas
 ainult**

**Cesti Rahwuslik-Wabameelse Partei
 nimekirja poolt**

KOKK

on kõige parem
 taimewõi — lauawõi,
 ja sisaldab üle 85% rasva ollusi,
 seega niisama toitev kui koorewõi,
 viimasest aga poole odavam.

Proovige ise „Kokka“ ja otsustage siis.

„Kokk“ on saadaval igas kaupluses
 Tallinnas, teistes Eesti linnades ja alevites.

„Koka“ tehas valmistab peale selle:

Pagaritele ja köögi jaoks (praadimiseks ning
 küpsetamiseks) Eesti Kokowari, üle 90% rasvaollusi.

Shokolaadi- ja kondiitriäridele — Kokoswõid
 doppeltraffineeritud.

Address: TALLINN, Ahiika tän. nr. 10.

==== Kõnetraat 25-26. ====

Shokolaad Kausmann & Ko. Kompwekid

Shweitsi
 Piima
 Dessert
 Noisette
 Silva
 Mignon
 Vanille
 Kalew jne.

Shokolaadi
 Karbi
 (shokolaadi)
 Paberi
 Dessert
 Karamell
 Monpensier
 Marmelaad
 Pastilla jne.

Tallinn, Narwa maantee nr. 32